The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792. EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40. N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Ķezbers, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A
SATURDAY, JULY 4, 1964.

LATVIJA

AMERIKĀ

54. n-rs. SESTDIEN, 1964. GADA 4. JŪLIJĀ 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792
vakaros tālrunis — 766-2001
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Latvieši etnisko grupu pārstāvju sanāksmē un preses konferencē

Kanadas tieslietu ministrs Hon. Guy Favreau sarunā ar DV Kanadas valdes Informācijas nozares vadītāju Ojāru Ieviņu un Hamiltonas DV nodaļas pr.ka vietnieku Edmundu Pulciņu pēc preses konferences Court cliffe parkā. Foto J. Gailītis

Hamiltonas liberāļu klubs bija rīkojis sestdien, 27. jūnijā, Courtcliffe parkā pie Carlisle, Ont., etnisko grupu pārstāvju sanāksmi un laikrakstu pārstāvju preses konferenci ar Kanadas tieslietu ministra G. Favro (Hon. Guy Favreau) piedalīšanos. No latviešiem preses konferencē piedalījās Hamiltonas DV priekšnieka vietn. Edmunds Pulciņš, Kanadas DV Inf. noz. vadītājs Ojārs Ieviņš un laikraksta Latvija Amerikā pārstāvis J. Gailītis.

Preses konferencē cita starpā Toronto laikraksta The Telegram pārstāvis skāra jautājumu par tā saucamo „naida literatūru". Latvieši runāja par komūnistu propagandas literatūras piesūtīšanu Kanadas baltiešiem. Domājams, ka jautājumu par naida literatūru iztirzās šī gada augustā parlamentā, jo žīdu un citu tautību pārstāvji ir iesūtījuši par to materiālus valsts iestādēm.

Tieslietu ministrs pateica, ka par komūnistu piesūtītām avīzēm un citiem materiāliem viņam nav nekādu ziņu, jo nekādus materiālus viņš nav saņēmis no baltiešu puses, un tāpēc arī pagaidām neko nevar spriest minētās literatūras lietā.

Vai nebūtu laiks mūsu centrālajām organizācijām šinī jautājumā kaut ko darīt?

Vēlāk privātās sarunās ar tieslietu ministru O. Ieviņš, T. Pulciņš un J. Gailītis runāja par Baltijas valstu uzņemšanu Apvienoto Nāciju darba kārtībā, norādot uz pašreizējiem smagiem apstākļiem Baltijas zemēs, sevišķi uzsverot krievu genosida politiku. Minēja arī, ka iepriekšējās valdības laikā mūsu jautājums tika AN pacelts, un ka mēs ceram, ka arī liberāļu valdība mūsu jautājumam pievērsīs lielāku vērību. Tieslietu ministrs atbildēja, ka viņš mēģinās darīt šai jautājumā iespējamo, bet ka arī mums pašiem būtu kaut kas vairāk darāms šai lietā. Jautāja, ko tieslietu ministrs domā par to, ja tiktu rīkotas ļoti plašas demonstrācijas pie AN Ņujorkā, kā tas bija iecerēts. Tieslietu ministrs domā, ka tas būtu ļoti efektīvi un varētu nākt par labu baltiešu lietai.

Ko plāno Francijas prezidents

Prezidents de Golls ceļ Francijas prestižu un iespaidu uz Sav. valstu rēķina, žēlojas Vašingtona. Francijas nostāja kaitē Rietumu ārpolitikai.

Pirms viena mēneša, šī gada 5. jūnijā, Sav. Valstu ārlietu ministra vietnieks Bāls tikās ar Francijas prezidentu de Gollu mēģinājumā panākt vismaz kaut kādu abu valstu ārpolitikas koordināciju Āzijā. Mēģinājums beidzās bez panākumiem. Arvien vairāk un vairāk Vašingtona mana, ka prezidents de Golls mēģina iedzīvoties uz Sav. Valstu rēķina. Kamēr Sav. Valstis grib apkarot komūnismu Dienvidaustrumāzijā, de Golls grib šīs pasaules daļas neitrālizēšanu, pie tam vēl šai darbā talkā saucot komūnistu Ķīnu.

Gandrīz visur, kur darīšana ar Sav. Valstīm, prezidents de Golls atrod par nepieciešamu stāties ceļā. Kā izņēmumi jāmin Berlīnes un Vācijas apvienošanas jautājumi, kur Francija tur līdzi Anglijai un Sav. Valstīm. Stāja, ko tagad ieņēmis prezidents de Golls, pirmoreiz parādījās jau vairāk kā pirms diviem gadiem. Toreiz Francijas prezidents aizcirta durvis prezidenta Kenedija Eiropas saimniecības nostiprināšanas plāniem, noraidot Anglijas uzņemšanu kopīgā tirgus saimē.

Pret sevi vērstu Vašingtona uzskata arī de Golla darbošanos Ziemeļatlantijas organizācijā. Vispirms no Francijas robežām bija jāizvāc visi amerikāņu atomlādiņi. Kanadieši, piemēram, lidojot no bazēm Francijā, bija spiesti turēt savus atomieročus Rietumvācijā! Vēlāk de Golls Ziemeļatlantijas organizācijai atrāva Francijas Vidusjūras floti, pēc tam Atlantijas okeana floti. Divas franču divīzijas, kas nesen atgriezās no Alžīrijas, netika ieskaitītas atpakaļ Ziemeļatlantijas organizācijā. Pašreiz divpadsmit dažādi Ziemeļatlantijas organizācijas projekti esot iestiguši visādās franču bloķētās komitejās. Sav. Valstīm nepatīk arī de Golla mēģinājumi attālināt tās no Rietumvācijas, ar ko Francijas prezidents gribētu nodibināt vēl ciešākas saites.

De Golla politikas pirksts redzams visā pasaulē, un visur tas rāda Vašingtonai pretējā virzienā. Francija atzina komūnistu Ķīnu, atbalstīs komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās. 6. jūnijā, kad visa brīvā pasaule atzīmēja izcelšanos Normandijā, prezidents de Golls palika Parīzē, lai pieņemtu jauno Pekingas sūtni.

De Golls tirgojas ar Kastro Kubu. Un ne tikvien tirgojas pats, bet mudina arī citus darīt to pašu. Te gan jāatzīst, ka amerikāņiem par lielu nepatiku viņu argumentus pret tirgošanos ar Kastro neievēro arī Anglija.

Prezidents Džonsons, tā ziņo Vašingtona, nevarot saprast, kādēļ nav iespējams apsēsties ar de Gollu pie konferences galda un visas šīs problēmas pārrunāt; ja neizdosies tās atrisināt, vismaz var cerēt uz to samazināšanu. Bet, acīm redzot, ar prezidentu de Gollu šādā veidā nav izdevies runāt.

Amerikāņi domā, ka de Golls ir tik ļoti pats sava un Francijas lieluma pārņemts, ka viņam par visu varu jāmēģina nostāties blakus Sav. Valstīm kā līdzīgai varai. Francija to, protams, nespēj, bet de Golls ir radījis šādu illūziju un mēģina to uzturēt kā patiesību. De Golls domā, ka tas ir vislabākais Francijas interesēs, ja pasaule bez Sav. Valstīm redz vēl kādu citu lielvalsti, kādu lielvalsti Eiropā, kas šai gadījumā, bez šaubām, ir Francija.

ROBERTS KENEDIJS ATKĀPSIES

Pēc atgriešanās no vizītēm Rietumberlīnē un Polijā Sav. Valstu virsprokurors Kenedijs paziņoja, ka pēc 3. novembra prezidenta vēlēšanām atkāpsies no amata. Kenedijs paskaidroja, ka viņš nekandidēs vice - prezidenta amatam un ka pagaidām viņam nav nekādu politisku plānu nākotnei.

Preses intervijā Kenedija starptautiskā lidlaukā virsprokurors izteica domu, ka tagad pienācis visizdevīgākais laiks Rietumiem uzsākt sarunas par Vācijas apvienošanu. Kenedijs sacīja, ka Viduseiropā pašreiz valda miers un klusums, kas nepieciešams nopietnām sarunām. Tālāk, Padomju Savienība pilnīgi saprot Sav. Valstu nostāju, un tas sarunās var ļoti palīdzēt.

LODŽS UZSĀK CĪŅU PAR SKRANTONU

Lodžs deklarē, ka nav ieinteresēts vice - prezidenta kandidātūrā. Galļupa aptauja paredz lielākas izredzes Pensilvēnijas gubernātoram Skrantonam nekā Arizonas senātoram Goldvoteram.

Republikāņu partijas iekšējā cīņā par kandidāta izraudzīšanu 3. novembra vēlēšanām palikuši vairs tikai divi cīnītāji — senātors Goldvoters un gubernātors Skrantons. Kaut kur, klusībā, uz savu roku vēl rīkojas Eizenhauera valdības viceprezidents Niksons, bet viņam ne tuvu nav tāds sekotāju skaits kā Goldvoteram un Skrantonam.

Ņujorkas gubernātors Rokfellers par savu kandidātūru vairs necinās. To nedara arī sūtnis Lodžs, kas nule atgriezies no Saigonas. Vairākās televīzijas intervijās viņš paskaidroja, ka amatu Saigonā atstājis, lai palīdzētu gubernātoram Skrantonam, ka vice - prezidenta kandidātūrā nav ieinteresēts nedz kopā ar Skrantonu, nedz kādu citu, un ka pagaidām viņam citu nākotnes plānu neesot.

Lai gan ar šādām spekulācijām iesms tiek drāzts jau nepiedodami pāragri, Lodža nākotne nav pārāk grūti saskatāma. Ja par republikāņu kandidātu tiek izraudzīts un 3. novembrī prezidenta amatā ievēlēts Pensilvēnijas gubernātors Skrantons, Lodžs būtu viņa pirmā izvēle ārlietu ministra amatam.

Republikāņu partijā pašreiz notiek plaša Goldvotera apturēšanas kampaņa. Bet vai tā nav sākta pārāk vēlu? Lodžs domā, ka ne, ka politikā vienmēr viss kas iespējams. Tāpat Lodžs nedomā, ka Skrantons savu kandidātūru būtu pieteicis par vēlu — laikā, kad Goldvotera kampaņa jau vāca bagātīgu ražu. Lodža uztverē solītās delegātu balsis nebūt vēl nenozīmē nodotas balsis. Skrantona cīņa pret Goldvoteru koncentrēsies uz pēdējā ārpolitikas plāniem un uz viņa nostāju tiesību jautājumā. Pret demokratiem resp. prezidentu Džonsonu, kas būs vienīgais demokratu kandidāts, republikāņi savus uzbrukumus lielā mērā balstīs uz notikumiem Dienvidaustrumāzijā, kaut arī Sav. Valstu sūtnis Saigonā bija Henrijs Kabots Lodžs.

Republikāņu partijas priekšsēdis Millers, eventuāls vice - prezidenta kandidāts pārī ar Goldvoteru, deklarēja, ka pēc republikāņu konvencijas Sanfranciskā, līdz novembra vēlēšanām, Dienvidaustrumāzijas problēma tiks izvērsta par viņu spēcīgāko ieroci — gluži pretēji, kā to būtu gribējis Lodžs. Kādā runā šīs nedēļas vidū Millers uzsvēra, ka pienācis pēdējais laiks atklāt amerikāņu tautai, kas notiek Dienvidaustrumāzijā, šai gadījumā Laosā un Dienvidvietnamā. Lodža uztverē Vietnama nebūtu pārvēršama dubļu pikā, ko sviest prezidenta Džonsona logos, jo Vietnama bijusi problēma tiklab republikāņu, kā demokratu valdībām.

Iztirzājot Dienvidvietnamas situāciju, Lodžs atzina, ka ideāls, protams, būtu Apvienoto Nāciju vai Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas iejaukšanās. To pašu varētu sacīt arī par Laosu. Tikpat ideāli būtu, ja dabūtu Apvienoto Nāciju vienības efektīvai Dienvidvietnamas un Kambodžas robežu patrulēšanai. Bet tas būtu praktiski neiespējams ideāls, jo kā Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā, tā Apvienotās Nācijās zināma teikšana ir Francijai. Drošības padomē Francijai ir veto tiesības. Un prezidents de Golls plāno par Indoķīnas neitrālizēšanu un nevis par komūnistu sakaušanu. Citiem vārdiem, ja Sav. Valstis grib mēģināt nosargāt Dienvidvietnamu, grib paglābt Dienvidaustrumāziju no komūnisma, tad tas amerikāņiem jādara uz savu roku.

TURCIJA MEKLĒ FRANCIJAS IEJAUKŠANOS

Kamēr Sav. Valstis jau tagad domā, ka Francijas prezidents de Golls nevajadzīgi jaucas Kipras notikumos un traucē Londonas un Vašingtonas plānu īstenošanu, nākotnē paredzama vēl lielāka un plašāka Francijas loma. To sākumā prasīja Grieķija, tagad arī Turcija.

Sagaida, ka uz Turcijas un Grieķijas lūgumu iejaukties Kipras problēmu atrisināšanā de Golls reaģēs labvēlīgi. Acumirkli vēl Francija paturēšot savu līdzšinējo neaktīvo lomu, atstājot lemšanu un darīšanu Apvienotām Nācijām

PAKALPĪGIE LATVIJAS KOMŪNISTI ATBALSTA MASKAVU

● Latviešu valodu nobīda otrā vietā, lai visur ievestu krievu valodu. ● Vairojas krievu tautības ierēdņu un strādnieku iepludināšana. ● Latvijas saimniecību dzelžaini pakļauj padomju imperiālisma interesēm.

Pret Latviju, tāpat kā pret pārējām Baltijas valstīm, pēdējā laikā vēršas Maskavas spiediens trijos virzienos: 1) degradēt latviešu valodas nozīmi ar nolūku, lai pēc laika to pilnīgi aizstātu krievu valoda; 2) iepludināt krievu funkcionārus un strādniekus arvien plašākos apmēros visās nozarēs; 3) iekļaut Latvijas saimniecību jo cieši Baltijas apgabala saimniecībā un veidot to saskaņā ar visas Padomju Savienības interesēm. Citiem vārdiem, tas ir plāns iznīcināt jebkuru nacionālu atšķirību tiklab kultūras dzīvē, kā saimniecībā un padarīt Latviju par koloniju, kas pilnīgi atkarīga no Maskavas un kuras iedzīvotāju sastāvs ir denacionālizēts un pieņēmis par kopējo valodu „kungu tautas" valodu.

Latvijas komūnisti ir ļoti pakalpīgi šos Maskavas plānus īstenot. Kopš Berklava padzīšanas nav dzirdēts, ka būtu atskanējusi kaut sīkākā balss, ka arī Latvijas komūnistiem būtu vārds sakāms. Tieši otrādi — sulainiskie Latvijas komūnisti paši nāk ar idejām, kā ātrāk iznīcināt savas tautas kultūrālo un saimniecisko integritāti.

Latvijas komūnisti atklāti propagandē Maskavas uzpotēto ideju, ka nevarot taču gaidīt, lai mazo tautu valodām tiktu piešķirta tāda pat vērība un tiesības, tiktu nodrošināta tikpat netraucēta attīstība kā lielās krievu tautas valodai. Tā šo ideju sludināja Dz. Šmidre, atgriezusies no apspriedes Frunzē, un nekautrīgāki koloniālisma un rusifikācijas vārdi nav dzirdēti pat caru laikos.

Ar tikpat lielu nekautrību Maskavas uzticības vīri pūlas denacionalizēt latviešu tautas sastāvu. Te Maskavai pa kājām pinas pat padevīgie Latvijas komūnisti. Maskavu neapmierina tas vien, ja Latvijā atbildīgos amatos ir Maskavai paklausīgi latviešu tautības komūnisti. Tā vēlas, lai arvien lielākā skaitā funkcionāru vietas ieņemtu krievu tautības komūnisti, kas Latvijā iesūtīti no Padomju Savienības kā koloniālierēdņi. Maskavas runas vīri aprāj latviešu komūnistus, ja tie neizrāda pietiekami lielu pazemību dot priekšroku krieviem amatos. Žurnālā „Padomju Latvijas Komūnists" (1964. g. Nr. 4) L. Cuhina raksta: „Nacionālisma paliekas izpaužas šaura lokālisma diktētā pieejā kadru izraudzīšanai, kas kaitē valsts kopējām interesēm." Tātad Maskavas imperijas interesēs ir, lai krievi un nevis latvieši būtu kadru kodols okupētajā Latvijā. Tas attiecas ne tikai uz atbildīgajām vietām vien, bet uz visu nozaru strādniekiem, par ko liecina arvien lielāks krievu strādnieku skaits, kas nodarbināts rūpniecībā un pat Latvijas kolchozos. Ne par velti krievu iedzīvotāju skaits ir pieaudzis no 1935. g. līdz 1959. gadam no 12,9 uz 30,9 proc., kamēr latviešu skaits tai pašā laikā noslīdējis no 75,7 uz 62 proc., un nav šaubu, ka nākotnē krievu procents Latvijā augs vēl straujāk.

Par Latvijas saimniecības verdzisku iekļaušanu padomju sistēmā un pakārtošanu Padomju Savienības interesēm nupat rakstījis „Pravdā" Latvijas kompartijas CK sekretārs V. Lejiņš, kas prasa pārkārtot atsevišķo republiku rūpniecību tā, lai pāri to lokālām interesēm veidotu kopēju Baltijas apgabala rūpniecību, iekļaujot tajā arī agrāko Austrumprūsijas daļu, tagadējo Kaļiņinas apgabalu. Latvijas komūnisti šai ziņā izrāda daudz lielāku sulainiskumu nekā Igaunijas vai Lietuvas komūnisti, nemaz nerunājot par to, ka viņi mēģinātu censties pēc tādas neatkarības pakāpes, kāda ir Polijas un Rumānijas komūnistiem.

V. Lejiņš stāsta, ka esot vēl cilvēki, kas pūloties ražošanu un patēriņu ieslēgt tikai pašu republiku ietvaros, gādāt, lai viss būtu „pašu" — sākot no naglas līdz radiouztvērējam.

„Atsevišķu darbinieku tendence turēties pie vecās, sadrumstaloto un maz efektīvo ražošanas uzņēmumu organizācijas pelna visasāko nosodījumu. Dzīve pašlaik izvirza jaunas prasības ražošanas specifikācijai un kooperēšanai. Šo problēmu vairs nedrīkst risināt viena atsevišķa ekonomiski ģeografiska rajona ietvaros. Prakse apstiprinājusi, ka ir lietderīgi speciālizēt arī tādus uzņēmumus, kas dažreiz atrodas visai tālu cits no cita," raksta V. Lejiņš.

Piemērs te ir Rīgas un Kaļiņinas vagonrūpnīcas. Pirms sešiem gadiem rīdzinieki sāka izlaist tikai motorvagonus, bet kaļiņinieši — tikai pasažieru vagonus. Šai laikā Rīgā motorvagonu ražošana elektrovilcieniem palielinājusies vairāk nekā divkārt, bet vagonu pašizmaksa pazeminājusies turpat par trešo daļu.

Runājot konkrēti par to, kā speciālizāciju sadalīt trīs Baltijas republiku starpā, autors ierosina:

Latvijas rūpniecību vajadzētu speciālizēt radiouztvērēju, radiomezglu, telefona staciju un aparātu ražošanai, izveidot šeit galveno konstruktoru biroju, koncentrējot tajā pašus labākos šīs nozares speciālistus. Mums, diemžēl, vēl nav kļuvis par likumu ražošanas speciālizēšanā un koncentrēšanā ievērot visu triju republiku vajadzības un visas valsts vajadzības kopumā. Tāpēc arī tā notiek. Lietuvā nodota ekspluatācijā plastmasu pārstrādāšanas rūpnīca, tādu pašu uzņēmumu pašlaik ceļ arī Latvijā, bet nākotnē paredzēts uzbūvēt vēl divas līdzīgas rūpnīcas.

Tādā un līdzīgā garā Lejiņš ņemas pierādīt, ka rūpniecība jāspeciālizē un lokālās intereses jāpakļauj Baltijas apgabala un aiz tā visas Padomju Savienības interesēm. Kā rāda minētie viņa piemēri, dažās nozarēs tas jau īstenots.

Bijuši Rīgas presē raksti par speciālizācijas plāniem arī lauksaimniecībā. Tas viss tuvākos gados pārveidos atsevišķo republiku saimniecību tā, ka sekos arī demografiskas un citas pārmaiņas un vēl tālākā nākotnē izzudīs valodu barjēras un Baltija pārkrievosies, jo nav vēl dzirdēts, ka kāds būtu ieminējies, ka derētu skolās mācīt tuvāko kaimiņu valodu.

Pirms gadiem krieviem ieteica mācīties Baltijas republiku valodas. Tagad tas jau sen aizmirsts, un krievināšana sit jo augstu vilni visās nozarēs.

DAUGAVAS VANAGU SALIDOJUMS
SPORTAM un JAUNATNEI — Sidrabenē
š. g. 11. un 12. jūlijā, ar plašu programmu. SPORTA SPĒLES. Vieglatlētikas sacensības jaunatnei un pieaugušiem. UGUNSKURS AR PRIEKŠNESUMIEM. Deja.
DVKV un TSAK sarīkojumā
Ieejas maksa abām dienām $ 1,-, bērniem 25 c.

CITIZENSHIP BRANCH OTTAWA
JUL 6 1964
DEPT. OF CITIZENSHIP
FILE No.

LATVIJA

54. n-rs. SESTDIEN, 1964. GADA 4. JŪLIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

PRELĀTU JĀZEPU ČAMANI PIEMINOT

Kad pēdējā kaŗa trokšņi bija apklusuši, izklīdinātie latviešu kaŗavīri meklēja patvērumu, kur varēdami. Šo rindiņu autors kopā ar savu draugu, mūzikas studentu no Rīgas savas kaŗa gaitas izbeidza Austrijas Alpos pie Italijas robežas. Kad laipni angļu kaŗavīri jautāja, kurp mēs vēlētos doties, mēs teicām, ka uz tuvējo latviešu bēgļu nometni. Bet viņi mūs pārveda pāri Italijas robežai un atļāva iet, kurp vēlamies, bet tikai ne atpakaļ uz Austriju.

Tad es teicu draugam, ka visi ceļi ved uz Romu, un mēs posāmies ceļā. Šo soli izvēloties, es ne tik daudz vadījos ar savu sentimentālitāti pret Mūžīgo pilsētu, kā ar to, ka zināju, ka Romā atrodas mūsu bijušais izglītības ministra biedrs monsiņors Jāzeps Čamanis.

Pēc drāmatiskas izlavīšanās no Tito partizānu ieņemtās Udīnes un divu dienu ceļojuma vilcienā pāri Apenīnu kalniem beidzot nokļuvām Romā. Jaunā dzīves vieta bija dučes uzceltā Cine Citta (kino pilsēta). Tur starp daudziem desmit tūkstošiem dažādu tautību bēgļiem mēs bijām tikai divi latvieši. Mūsu tuvākie draugi, protams, bija daži brāļu tautas lietuviešu bēgļi, kas mums deva pirmo informāciju gan par pašu nometni, gan par Romu. Viņi zināja stāstīt arī par monsiņoru Čamani, mūsu sūtni Spekkes kungu un latviešu priesteŗiem Gregoriāņu universitātē.

Kādu rītu bijām pārsteigti, ka pie mums negaidot ieradās viens jezuītu students, nesdams sveicienus no monsiņora un, protams, dāvanas arī. Izrādījās, ka lietuvieši bija pastāstījuši kādam savam priesterim par mūsu atrašanos nometnē, un viņš savukārt tūlīt bija informējis monsiņoru Čamani. Laipnais viesis mums stāstīja daudz interesantu lietu par dzīvi Romā, bet mūs visvairāk interesēja ziņa, ka, varbūt, ar monsiņora gādību mums radīšoties iespējas šeit Romā palikt un turpināt studijas, ja mēs to vēlētos. Šī ziņa sākumā likās neticama, bet mūsu apņemšanās bija tā spārnota, ka nekādi šķēršļi vairs to nespēja aizkavēt.

Pēc dažām dienām, kad mūsu jaunais draugs bija mūs apgādājis ar pieklājīgiem apģērba gabaliem, mēs devāmies ciemā uz Romu pie monsiņora. Ceļš veda vispirms cauri olīvu dārziem un senās Romas drupām, tad mūsu priekšā pavērās oleandru un palmu mežā slīgstošs Parioli rajons. Pirmoreiz mēs, divi latviešu bēgļi, raudzījāmies mūžīgās pilsētas skaistumā un klusībā zīlējām savu nākotni. Ceļvedis mums rādīja Benjamino Džilji villu un Romas aristokratu elegantās dzīves vietas.

Beidzot bijām pie Via Corsica I — Mariāņu klosteŗa priekšā. Pie durvīm noskanēja dobjš zvans, un mums iznāca pretī maza auguma vīrs, kurš, izrādījās, arī bija latvietis.

Nevajadzēja ilgi gaidīt, kad pie mums uzgaidāmajās telpās ieradās pats monsiņors Čamanis. Es viņu labi atcerējos no tās dienas, kad viņš kā izglītības ministrijas pārstāvis 1935. g. ieradās Preiļu pamatskolas jubilejas svinībās. Es tad stāvēju zēnu ierindā ar karodziņu rokā un meitenes kaisīja ziedus viņa priekšā. Šos laikus viņš atcerējās ar vislielākām simpatijām.

Mūsu pirmā saruna ar monsiņoru bija ļoti praktiska. Viss, ko viņš gribēja zināt, no kurienes mēs nākam un ko gribam darīt. Kad viņš redzēja, ka mūsu nodoms ir palikt Romā un mēģināt studēt, viņš mūsu nodomus ļoti apsveica un solīja visu iespējamo atbalstu.

Mums abiem bija sajūta, ka šis solījums nebija domāts, lai mūs šai brīdī tikai mēģinātu iepriecināt, bet gan lai tiešām palīdzētu.

Kad rudenī jau bijām ievākušies kādā italiešu studentu mītnē, mums piebiedrojās vēl divi latviešu studenti. Visa mūsu eksistence balstījās uz monsiņora Čamaņa gādību. IRO mums atteicās palīdzēt, jo nevēlējāmies dzīvot nometnē, no kuŗas mūs varēja pārsūtīt citur. Lai apmierinātu mūsu visu prasības, monsiņors bija izveidojis labus sakarus gan ar IRO, gan Sarkano Krustu, gan Vatikāna palīdzību. Caur šo pēdējo viņš mūs apgādāja ne tikvien ar drēbēm, bet arī ar naudu un brīvām pusdienām un vakariņām. Un kā parasti, kad līdz mēneša beigām iedotās naudas nepietika, gājām pie monsiņora aizņemties. Solījāmies aizņēmumu atdot, bet tas nekad nenotika. Arī viņš nekad to neprasīja, nedz arī atvilka no nākošā mēneša regulārās izmaksas. Pat arī tad, kad viņam bija pienākušas ziņas, ka laba daļa no mums iedotās naudas tiek notērēta tā, kā to apstākļi neatļautu, mūsu regulārie maksājumi netika samazināti. Viņš ieteica tikai dzīvot taupīgāki.

Italijā latviešu nebija daudz, bet tie visi bija izkaisīti pa dažādām vietām un nometnēm. Uz visām nometnēm monsiņors regulāri ceļoja gan ar dāvanām, gan izdarīdams garīgo aprūpi. Gadījās, ka kāds latvietis bija nonācis nepatikšanās ar italiešu policiju. Arī šai gadījumā monsiņors neatteicās personīgi iejaukties un cietušam izpalīdzēt.

Kādam citam latvietim pirms izceļošanas uz Dienvidameŗiku krievu aģenti bija sekojuši, lai ieceļošanu aizkavētu, un lai gadījumā viņu arī pievāktu. Atkal ar italiešu policijas palīdzību un monsiņora gādību nelaimīgo nogādāja kādā klosterī, un pēc tam ar citu uzvārdu viņš varēja izceļot.

Personīgi darbojoties vairākus gadus Romas latviešu palīdzības komitejā, kur piedalījās arī mūsu sūtnis prof. Spekke, Rasupes jaunkundze, Krieviņa jaunkundze un priesteris Bečs, bija izdevība vērot, cik liela nozīme bija monsiņora aktīvitātei gan studentu atbalstīšanā, gan latviešu pārstāvēšanā pie Vātikāna. No pieciem studentiem (žēl, ka nebija vairāk) visi sasniedza savu mērķi un tikai ar cienījamā aizgājēja gādību. Arī Vatikānā monsiņora aktīvitāte ir augsti novērtēta, un pāvests Pijs XII viņu iecēla par sava galma prelātu.

Vērtējot prelātu Čamani kā personu, grūti ir lietot parasta cilvēka mērauklu. Būdams katoļu baznīcas priesteris, viņš nebija liedzies kalpot ar visu sirdi arī savai tēvzemei kā latvietis, kad pēc 15. maija notikumiem Kārlis Ulmanis viņu bija aicinājis būt par izglītības ministra biedru. Viņa darbs šai postenī nebija viegls, jo viņam bija jāpārstāv un arī jāaizstāv Latgales intereses, kuŗām nenoliedzami bija īpatnējāks raksturs kā pārējiem novadiem.

Prelāts Čamanis reti kad runāja par sevi un saviem nopelniem. Katru gadu 18. novembrī, kad visi latvieši bez izņēmuma sapulcējās Mariāņu klosteŗa telpās uz svinībām, tur vienmēr valdīja sirsnīga un draudzīga noskaņa. Pats prelāts bija viesmīlīgs saimnieks un visus cienāja gan ar garšīgiem uzkožamiem, gan ar dzirkstošu italiešu šampanieti. Savās runās viņš nekad neloloja illūzijas par drīzu atgriešanos dzimtenē, bet gan visus mudināja censties strādāt un studēt, lai vieglāk varētu iekārtoties jaunajos dzīves apstākļos.

17. jūnija traģisko notikumu ēna, liekas, kļuvusi vēl gaŗāka, apzinoties lielo zaudējumu, kas ir radies ar prelāta Jāzepa Čamaņa aiziešanu. Latviešu tauta ir atkal zaudējusi lielu tautieti, krietnu sabiedrisku darbinieku un uzticīgu savas tautas un Dieva kalpu. Lai viņa skaistie ideāli, kuŗiem viņš ziedojis visu savu dzīvi un darbu, nekad nebeigtu kvēlot kā gaišas lāpas pie mūsu cerību apvāršņiem, arvienu iededzinot jaunas sirdis gatavībai ziedoties gan Dievam, gan savai tēvzemei.

E. Upenieks.

VAI IR DAŽĀDI STARPTAUTISKĀ KOMŪNISMA VIRZIENI

„Diversity in International Communism — A Documentary Record, 1961 — 1963, ed. by Alexander Dallin, Columbia Press izdevums, 867 lp., cena— $ 3.60

Komūnisma pētniec. institūts, kas darbojas pie Kolumbijas universitātes, bija uzdevis pazīstamajam „sovjetologam" Dullinam sakopot un publicēt dokumentus, kas attiecās uz monolītiskā starptautiskā komūnisma sadalīšanos un sazarošanos. Šī izdevuma redaktors Dallins 25. lp. sniedz visai vērtīgus paskaidrojumus, kas atvieglo labāku publicēto dokumentu izpratni tiem, kam šī kustība būtu pazīstama no citiem avotiem.

AKL

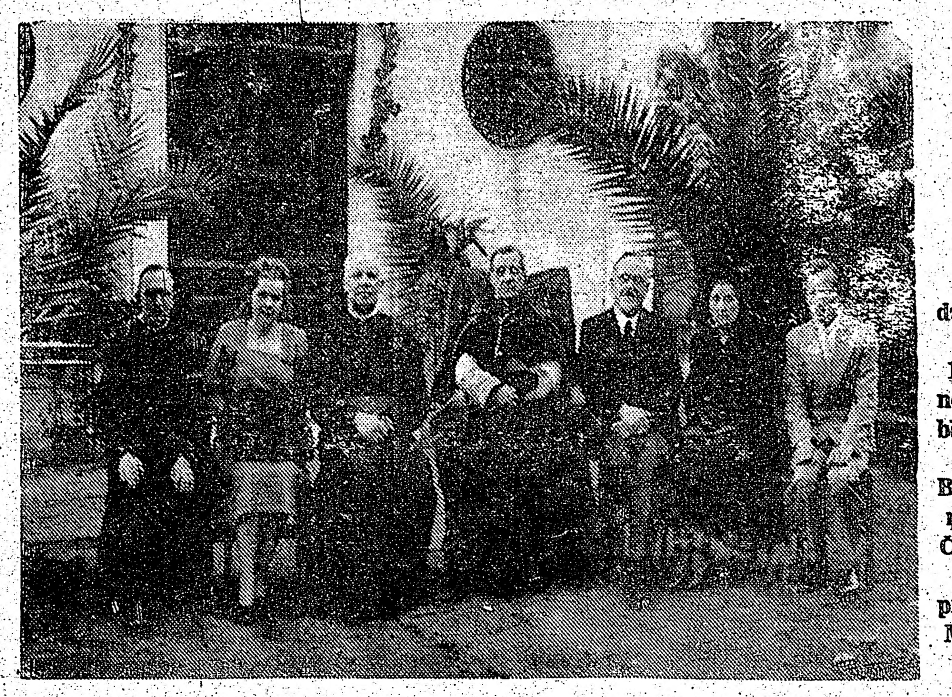

Latviešu palīdzības komiteja ar kardinālu 1949. gada 18. novembŗa svinībās. No kreisās: priesteris P. Bečs, I. Krieviņa, prelāts J. Čamanis, kardināls Pizarro, prof. A. Spekke, M. Rasupe un E. Upenieks.

Bermonta raksturojums

Līdz šim mums bija ļoti trūcīgas ziņas par Bermontu. Tagad mūsu rīcībā ir jau diezgan plaša informācija.

Berlīnē bija nodibinājusies kāda antiboļševistiska organizācija, kuŗā darbojās vairāki vācbaltu un krievu muižnieki, bijušā Vidzemes vicegubernātora Belgarda vadībā. Tā organizēja krievu brīvprātīgo vienības no bijušiem kaŗa gūstekņiem. Pie šīs grupas piederēja arī krievu virsnieks P. Bermonts, kas drīz sanaidojās ar Belgardu un sāka sadarboties ar ģenerāli Golcu. Viņu spilgti notēlo ģenerālis R. Bangerskis „Mana mūža atmiņās" (I grāmata, 301—308 lpp.). Autors toreiz, 1915. g. martā, bijis 31. korpusa komandieŗa ģenerāļa Miščenko operātīvais adjutants, bet par viņa personīgo adjutantu kļuva kornets Bermonts. Tas bija tipisks karjērists, kas ar komplimentiem, dažreiz itin vulgāriem, centās iemantot ģen. Miščenko labvēlību. Pirmoreiz Bermonts uzpeldējis Japāņu kaŗa laikā, kad viņš ieradies Mandžūrijā kā kāda kazaku pulka orķestra kapelmeistars. Tur pēc neveiksmīgā reida uz Inkou Bermonts ar savu orķestra mūziku un dziesmām uzlaboja kaŗavīru un Miščenko garastāvokli. Iegūdams ģenerāļa Miščenko simpatijas, Bermonts atgriezies kā virsnieks praporščika pakāpē un ar Juŗa krustiem pie krūtīm.

Ar ģenerāļa Miščenko protekciju viņš iestājās un beidza Tveras kavalerijas skolu un pēc tam iekļuva privilēģētajā jātnieku pulkā. Nezināmu iemeslu dēļ viņam visā drīzumā kaŗadienests bija jāatstāj. Tāpēc viņš arvien vēl palika korneta pakāpē, kuŗu bija ieguvis, skolu beidzot. Ar ģenerāļa Miščenko gādību viņš atgriezās kaŗadienestā un kļuva Miščenko adjutants. Raksturīgi, ka viņš agrāk saucās Pāvils Rafailovičs, bet tagad Pāvils Michailovičs. Tā kā pastaigās ar ģenerāli Miščenko piedalījās arī ģenerāļa radinieks Romanovs, tad kāds Bermonta glaimu šedevrs kļuva zināms arī citiem štāba virsniekiem. Kādā rītā pastaigā Bermonts nācis klajā ar šādu priekšlikumu: „Jūsu ekselence, jums vajadzētu tikai aizbraukt uz Petrogradu un ierasties Valsts domē. Esmu pārliecināts, ka visi deputāti kā viens pieceltos kājās un pateiktu, ka jums jābūt par bruņoto spēku virspavēlnieku. Nikolajam Nikolajevičam ir [illegible] tik daudz nopelnu, ka viņš ir no cara ģimenes, bet jūs visā Krievijā pazīst un cienī". — „Nu, ko tu, ko tu, Pāvel'," atrūcis smaidīdams Miščenko, un viņa garastāvoklis uzlabojies vairākām dienām. Kādu citu reizi, pēc ieradušos papildinājumu apskates, Bermonts ceļā uz štābu teicis: „Cik gan bezgala mūsu pelēkie zaldātiņi jūs mīl, Jūsu ekselence! Es gar fronti gāju aiz jums un dzirdēju, ka zaldāti runāja, ka jūs kā tēvs ar savu skatu vien vinus apbalvojot tikpat kā ar rubli".

Bermonta krūtis greznoja 2 kareivju Juŗa krusti, bet Miščenko reiz izteicās, ka būtu jāierosina viņa apbalvošana ar Sv. Vladimira ordeni ar šķēpiem. Štāba darbinieku apbalvošanu ierosināšana bijusi Bangerska kompetencē, jo viņš bija vecākais adjutants. Miščenko izteicies, ka Bermontam bijuši nopelni 2. Kaukaza korpusā un ka viņš bijis ievainots, jo viņam, lūk, viss skausts sagraizīts. Bangerskis aizrādījis uz to, ka štābā nav Bermonta dienesta gaitu saraksta, bez kuŗa apbalvošana nav iespējama un ka tas būtu jāpieprasa no 2. Kaukaza korpusa. Tad Bermonts ļoti uztraucies un pieteicies pats braukt pēc šī saraksta. Tomēr pēc vairākām dienām viņš atgriezās bez saraksta, kuŗu, droši vien, bija iznīcinājis, bet stāstīja, ka tas pazudis ceļā. Teikt, ka saraksts nozudis 2. korpusa štābā, viņš neuzdrošinājās, bet uzrādīt šo dokumentu viņš acīm redzot negribēja. Tur, laikam, būtu redzams tas, ka viņš vispārīgi nav bijis ievainots, jo griezumi skaustā, pēc kapteiņa Romanova vārdiem, esot kādas slimības sekas. Generālis Miščenko arvien vēl domāja par Bermonta apbalvošanu. Lai to varētu izdarīt, viņu iecēla par kaŗa laukā izmētātās municijas savācēju. Pēc kādām 10 dienām Bermonts pie vakariņu galda, lai dzirdētu arī korpusa komandieris, teica, ka esot atradis veselu vilcienu ar artilerijas municiju. Uz Bangerska jautājumu, kur tā tagad atrodas, Bermonts uztraucies atbildējis, ka viņš to nodevis Ivangorodas cietokšņa komandantam. Kad Bangerskis nosūtījis šim komandantam telegrammu, protams, ar štāba priekšnieka parakstu, kā viņš domājot šo municiju izmantot, tad atbilde skanējusi: „Korpusa komandanta adjutantam nodotās 2 pārnesamās kastes ar municiju un čaulām nodotas tālāk garām ejošam artilerijas transportam. Ģenerālis Švarcs". Protams, nekas no apbalvojuma neiznāca. Sakarā ar to štāba priekšnieks draudzīgi teicis Bangerskim: „Kāda jums, Rudolf Karlovič, interese sarauties ar šo nelieti?" — veltījot šo „nelieša" nosaukumu Bermontam kas ar viņa samelošanās atklāšanu bija saņēmis pamatīgu pliķi.

12. jūnijā Bermonts ar savu štābu ieradās Jelgavā. Tā kā pēc Strazdu muižas pamiera vācu daļām vajadzēja atstāt Latviju, tad Golcs nolēma savu kaŗaspēku nodot krievu dienestā un 26. septembrī noligā līgumu ar Bermontu. Jau 14. augustā Bermonts bija stājies sakaros ar Kolčaku, kas viņa korpusu pakļāva krievu Ziemeļrietumu armijas komandierim ģenerālim Judeničam, kuŗa prasībai ierasties Narvas frontē Bermonts nepaklausīja. 1. oktobrī Jelgavā notika Golca, Bermonta un Andrieva Niedras apspriede, kuŗā nolēma gāzt Latvijas un Igaunijas valdības un iecelt A. Niedru par Kurzemes un Vidzemes ģenerālgubernātoru. Bermonts Jelgavā 6. oktobrī parakstīja pavēli 8. oktobrī uzbrukt Rīgas virzienā, lai „nodibinātu kārtību boļševikiem draudzīgās Latvijas valdības vietā".

Pēc paša Bermonta ziņām viņa rīcībā toreiz bijis 51.000 vīru, no tiem 40.000 vācu brīvprātīgo, 100 lielgabalu, 600 ložmetēju, 3 bruņotie vilcieni, 10 bruņoto automobiļu un 120 lidmašīnu. Turpretī latviešiem Rīgas frontē toreiz bija tikai ap 11.500 vīru, no tiem kaujas sastāvā 5.000 vīru, 9 lielgabali, 23 ložmetēji, 45 patšautenes, 1 bruņotais vilciens, 3 bruņotie auto un 2 lidmašīnas. 10. oktobrī mūsu kaŗaspēks atkāpās uz Daugavas labo krastu un izgrieza Daugavas tiltu. Angļu ģenerālim Malkolmam Berlīnē bijis uzdots izzināt vācu kaŗaspēka lielumu Baltijā. Nu vāciešiem bijis jāizšķiŗas, kādas ziņas sniegt. Ja uzdotu, ka vācu armija Baltijā ir liela, tad varētu notikt, ka Antante neaprobežojas ar Baltijas blokādi, bet ASV pārtrauc pārtikas sūtījumus Vācijai. No Berlīnes pienācis mājiens sniegt ziņas, ka vācu kareivju Baltijā esot nedaudz. Tad būšot izredzes, ka Antante nepastāvēs uz viņu izvākšanu. Tāpēc paziņojuši, ka Baltijā esot tikai 10.000 vāciešu. Bet tā ir bijusi liktenīga vācu kļūda, kā to konstatē Bišofs savā grāmatā „Die letzte Front". Kad Antante dabūjusi zināt, ka Baltijā tik maz vāciešu, tad tā bijusi pārliecināta par baltiešu uzvaru un uzdevusi savai flotei atbalstīt Latvijas armiju. Jau 15. oktobrī sabiedroto flotes komandieris Brisons deva pavēli apšaudīt Daugavgrīvas cietoksni un Bolderāju un latviešu vienības pārcēlās pāri Daugavai, ieņemot šos atbalsta punktus. Tad 3. novembrī jau sākās latviešu lieluzbrukums, ko atbalstīja Sabiedroto flote. Šeit miniatūrā izmantoja jau 1. pasaules kaŗā pārbaudīto vācu stratēģa Šlīfena plānu — sakoncentrēt galvenos spēkus labajā spārnā, lai ar spēcīgu sitienu atsviestu ienaidnieka kreiso spārnu, panākot līdz ar to atkāpšanos arī centrā un vēlāk visā frontē. Tādā ceļā bermontieši atstāja Pārdaugavu 11. novembrī, un Rīga bija brīva. 21. novembrī atbrīvoja Jelgavu, un 28. novembrī bermontieši atkāpās Lietuvas territorijā. Tā arī šoreiz Bermonts piedzīvoja neveiksmi un pie tam ļoti plašā mērogā.

N. Vīksniņš

RAKSTI JAUNATNEI

MĒS

Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.-. Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtinājumus adresēt:
2308 DRUMMOND RD.,
M Ē S saimniecības daļai,
E. Šteinbachs,
Niagara Falls, Ontario.

Prof. ALEKŠA RUBUĻA

LATVIAN LITERATURE

Antoloģija sākas ar Blaumaņa Nāves ēnā un Akurātera Kalpa zēna vasaru, kam seko Skalbes, Jaunsudrabiņa, Virzas, Ezeriņa, Zariņa, Veseļa, Širmaņa, Ādamsona, Kārkliņa, Salnā, Klīdzēja, Anšl. Eglīša, Kn. Lesiņa, Sprūdža u. c., kopā 30 latviešu rakstnieku 45 prozas darbi mūsu labāko tulkotāju sniegumā, darbojoties līdz vairākiem amerikāņu profesoriem. Ir arī literātūrvēstures pārskats, autoru ģīmetnes un biografijas.

Šis kapitāldarbs bija plānots vēl neatkarīgās Latvijas laikā. Tagad tas ir reālizēts. DV tic, ka tautieši palīdzēs to izplatīt skolās, bibliotēkās un dāvinās draugiem. Krājums ir audekla sējumā, 451 lpp.

Ed. Virza

Kā šo ilgi gaidīto kapitāldarbu vērtē autoritātes?

This excellent collection of short stories is further enhanced by the brief yet pertinent and informative introductions. Because of their literary and philosophical value, these stories would prove invaluable for an individual reader as well as in courses such as Comparative Literature, World Literature, the Short Story, and Freshman English.

Leo J. Maloney
Associate Professor of English
Niagara University

This well-prepared anthology of outstanding Latvian short stories is welcome material for the reader with cosmopolitan tastes.

Paul V. Hale
Associate Professor of English
State University of New York

This volume of stories is a revelation of the rich literary tradition of Latvia; in vignettes of beauty and power there is presented the vibrant, often tragic, life of a people too little known to North Americans.

John F. Madden
Professor of English
St. Michael's College
University of Toronto

Dzintars Freimanis

LATVIAN LITERATURE izdevis apgāds DAUGAVAS VANAGS, un to var pasūtināt DV apgādā, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

Cena $ 7.00 plūs 20 ¢ pasta izdevumiem.

Ar šo pievienoju $ .... un lūdzu piesūtīt .... eks.. LATVIAN LITERATURE.

Mr. Mrs. Miss ....

Adrese ....

Jonass Miesnieks

ŠĒKSPĪRS UN VIŅA TESTAMENTS

Tagad pasaule uzskata Šekspīru par lielāko drāmas rakstnieku, bet tā nemaz nebija viņa dzīves laikā (Viljams Šekspīrs dzīvoja no 1564. gada līdz 1616. gadam). Šekspīra sāncensis Bens Džonsons bija daudz slavenāks. Šekspīru apbedīja klusu, bez kāda trokšņa lauku kapsētā pie Stratfordas. Viņš mira nepublicējis pusi no saviem darbiem. Tai pašā Šekspīra nāves gadā Bens Džonsons sakopoja un publicēja visus savus darbus jo greznā izdevumā. Džonsonu apbedīja ar pompu Vestminsteras slavenajos kapos, klāt esot valsts vīriem, lordiem un dzejniekiem.

Par Šekspīra dzīvi tikpat kā nemaz nezinām, turpretim Džonsons mira nedaudz vēlāk un atstāja veselas vēstuļu un rokrakstu kaudzes.

Kas gan palicis no Šekspīra? Tikai viņa pašrocīgi parakstītais testaments. Cits nekas.

Šekspīra dzīve, cik no nostāstiem un viņa laika biedru atmiņām zināms, pilna mīklu.

Tiesa, viņš dzīvoja laikā, kad Anglija izvērtās par pasaules lielvalsti. Tas bija ķēniņienes Elizabetes laiks (1558 — 1603) kad valstī zēla tirdzniecība, rūpniecība un lieliski plauka arī angļu rakstniecība. Šo laikmetu vēsture apzīmē arī par Elizabetes laikmetu.

Par Šekspīra priekšteci uzskata Kristapu Marlovu, kas dzīvoja laikā no 1564—1593. g. Marlovs starp citu uzrakstīja drāmu Dr. Fausta traģiskā dzīve, ko vēlāk apstrādāja Ģēte. Marlovam tomēr trūka Šekspīra gara lidojuma, humora, ētiskās un skaistās morāles. Spēku ziņā, traģikas ziņā Marlovs nestāvēja zemāk par Šekspīru.

Šekspīrs visas savas traģēdijas un komēdijas uzrakstīja apmēram 20 gadu laikā. Tas ir īss laika sprīdis.

Pirmajā periodā: Liela brēka, maza vilna, Romeo un Jūlija, Sapnis vasaras naktī, Divi džentlmeņi no Veronas un daži citi darbi.

Visas šīs lugas ir liriska satura. Tās uzrakstītas laikā no 1591—1596. g. Tad nāk lielkomēdiju periods — lai pieminam tikai Vindzoras jautrās sievas laikā no 1596—1601. g. Te ir kādas astoņas lugas. Arī Divpadsmitā nakts, ko redzējām Vācijā Mērbekas teātra uzvedumā.

Tad nāca lielo traģēdiju periods, uzrakstītas laikā no 1601—1608. g. Tās bija: Jūlijs Cēzars, Makbets, Hamlets, ko redzējām Latvijā Nacionālā teātrī ar pasaules slaveno aktieri Čehovu. Tad Otello, Ķēniņš Līrs, (Latvijā Līra lomā bija Kr. Linde. Lindem šī loma bija kā radīta. Tas bija Latvijas valsts sākuma gados, kad Linde bija tikko pārbraucis no Pēterpils.).

Nākamajā periodā (1608—1613. g.) Šekspīrs sarakstīja daudz romantisku lugu. Lai pieminam Ziemas teiku, Vētru, kā arī Indriķi VIII un citas lugas.

Šekspīra tēvs bija lauksaimnieks un reizē arī cimdu taisītājs. Viņa dēls Viljams piedzima 1564. gada 26. aprīlī. Izglītojās Stratfordas slavenajā skolā, kur mācīja arī latīņu valodu. Apprecējās 18 gadu vecumā, par sievu apņemdams 8 gadus vecāko Annu Hataveju.

(Nobeigums 7. lpp.)

Olģerts Cakars

TIE, KAS NEAIZMIRST

Kad brāļa dzīvība
kā dilis pavediens irst,
mēs esam tie,
kas neaizmirst.

Kad pēdējā gaitā
to nesedz pat priedes šķirsts,
mēs esam tie,
kas neaizmirst.

Kad tundras malā
kapa velēnas birst,
mēs esam tie,
kas neaizmirst.

Kad varmāka cer,
ka naids un ticība mirst,
mēs esam tie,
kas neaizmirst!

Veras Keišas klasiskā baleta skolas audzēknes pēc gadskārtējā baleta vakara East York Collegiate auditorijā.

Kārlis Upatnieks

KONTRASTU DZIRKSTIS UN SAVIJUMI

Trejdeviņi meži. Tilts 1964. g. Jāņa Sarmas stāsti un noveles

II

Burbuļos greizsirdības sekas attēlotas sīkāki, jo blakus apstākļu dēļ krietni sarežģās un padzīto sievu iebīda pavisam traģiskā stāvoklī ,no kura to paglābj gadījums, satiekoties ar tādu pašu nelaimīgu mīlētāju, tikai citā aspektā šoreiz vīrs sievu atpakaļ dabū gan otrā rītā, bet tā vairs nav tā pati, kuru naktī, pērkoņa negaisam nākot, bija izdzinis no mājas. Dažās stundās Ellinoras pievācēja bija pārlaidusi gaismu pār kādu plašāku pasauli, kuru varbūt sevī nojauda, bet skaidri neapzinājās.

Varētu iebilst, ka anonīmo vēstuļu izraisītā greizsirdība nepārliecina, jo neviens saprātīgs vīrs, kas sievu mīl, uz to neiekritīs, pirms nebūs konkrēti pārliecinājies. Pirmajā gadījumā vīrs nemaz to nedara, tikai mokās ar aizdomām. Otrā — Šaurums grib pārliecināties, bet nejaušas sagadīšanās dēļ notiek tikai pārpratums, kas gan drīzi noskaidrojas, taču sekas iepriekšējo stāvokli nevar atjaunot. Tātad, abos gadījumos greizsirdība vienādi aplama. Pirmā gadījuma konsekvences skaidras. Otrā gadījumā tālākās sekas autors neparāda, bet atliek divu iespēju kalkulācija, proti, vai nu Šaurums sievas ietekmē garīgi augs un radusies garīgā plaisa aizvērsies, vai, ja tas nenotiks var paredzēt Ellinoras aiziešanu .Protams, iespējama arī vēl kāda cita varbūtība, ko zina tikai autors.

Greizsirdības motīvs ieskanas arī Modeļa stāstā, ko Kalnakūļu Vikta raksta vēstulē Jankam. Tas ir epizods, kas attiecīgā romānā nav iederējies. Otru paziņu satiekam Mārtiņa tirgū, kas ir paplašināta aina no romāna Mīļā pilsēta. Te atklājas, kāpēc Ķipovas pasta iznēsātājs Gaigals, ar palamu Rebis, tā nīst un nerrc žīdus, bet tik cilvēcīgi izturas pret veco Mirjamu. Stāstā pavīd Gaigala jaunības dienu romāns ar Mirjamu. Trešais paziņa ir Krogzemju Mikus, — Auseklis (Aumeistars) no romāna Negantnieks. No šī paša laikmeta ir Slepenā viešņa — stāsts par Pēterburgas Avīžu ietekmi tautiskās pašapziņas modināšanā, kad spirgta gara vēsma, glaimojot cilvēciskai vājībai — patmīlībai, piemuļķo muižkungu Knipi, lai mierīgi slepeni lasītu tālāk muižnieku nīsto avīzi.

Stāstā Draudzība un mīlestība ar humoru un vieglu ironiju reljefi parādīts, ka draudzība ir vērtīgāka par mīlestību, jo draudzība, pārejot mīlestībā, dažkārt sagādā nepatikšanas un vilšanos. Autors gan to neuzskata par likumu, bet, ja stāsta nobeigumā mudina vairāk cienīt un turēties pie draudzības, ko esot uzsvēruši visi lielie filozofi, tad jādomā, ka tas tā tāpēc, ka draudzība plūst no tīra gara avotiem, kamēr mīlestībā, kā redzējām, piemaisīti tādi dabas elementi, kas ar garu nesaprotas. Stāsta beigu posmā tema kļūst par ļoti nopietnu paidagoģisku problēmu, parādot, kā vecmāmiņa, „pa vecai modei" ar stibu audzinot mazmeitu Aiju, atklāj pati savu garīgo nespēku. Tas parādīts ar ironisku smeldzi, smalkjūtīgā mākslinieciskā izpildījumā.

Grūtāki šo kontrastu samezglojumu saskatīt stāstā Vainīgs. Liekas, ka Rutas piedzīvojumā, kas noticis beidzot ģimnaziju un kas noteicis visu viņas dzīvi, tīri garīga ievirze. Skolotājs Kalniņa kungs, atdodams pēdējā domraksta burtnīcas, visas klases priekšā viņu uzteicis un nostādījis pat pāri mūsu kritiķiem, kas Fr. Bārdas romantismā nav saskatījuši īsto un pareizo dzejnieka pasaules uzskatu, proti to, ka Bārda nav vis panteists, bet panenteists. (Jāpiemin, ka tā domā arī prof. P. Dāle; skat. Gara problēmas 54. lpp.).Klasē tad skolotājs nekā vairāk nav teicis, bet no šīs uzslavas viņa secina: ja viņa ir visgudrākā, un, pati apzinās, arī visskaistākā klasē, tad viņai jābūt arī vislabākai. Bet tādā gadījumā, viņa ir pārliecināta, ka skolotājam jāsaka kaut kas vairāk, ko, protams, nevar teikt visas klases priekšā. Ruta meklē izdevību ar skolotāju satikties vienatnē, bet tāds gadījums nerodas, un viņa ar savu neapmierināto vēlēšanos aizklīst no skolotāja acīm. Skaidrs, ka skolotājam nekad nav bijis prātā Rutai teikt kaut ko vairāk. Pēc ilgiem gadiem viņi satiekas Austrālijā un tad sarunā noskaidrojas šis piedzīvojums, ko Kalniņa kungs sen aizmirsis un tikko atceras savu skolnieci Rutu Biškrēsliņu, kas tagad ir Dievkociņa kundze. Ruta, lai pierādītu un attaisnotu savu pārāko gudrību, iestājās augstskolā, bet, nostudējusi vienu gadu, apprecas ar fakultātes docentu un pārtrauc studijas. No viņas garīgā pārākuma ne dzīvei, ne viņai pašai nekas nav ticis. Viņa nav apmierināta ar dzīvi un vainu par to viņa uzveļ skolotājam. Lai novelu neapmierinājuma smagumu, Kalniņa kungam tagad jāatzīstas, ka ir bijis vainīgs. To viņš arī izdara, un Rutai nu ir tikpat viegla sirds kā tad, kad valkāja brūno ģimnazistes kleitiņu ar balto apkaklīti, bet Kalniņa kungam jādomā smaga doma: ir vai nav vainīgs?

Kas Rutas iedomai varēja būt pamatā? Mīlestība? Nav nekas neparasts, ka skolnieces iemīlas skolotājos. Bet tā ir pubertātes jūsma ko par īstu mīlestību grūti saukt. Tādiem pārdzīvojumiem pamatā fiziskais nobriedums, kas ar garīgo pasauli — morālisko apziņu — saskaras divējādi — apziņas atļautā un neatļautā veidā notiek objekta pacelšana tīri garīgā plāksnē, kad nedomā par fiziskām attieksmēm. Tāda „mīlestība" turas tikai subjektīvā pārdzīvojumā. Atļautajā gadījumā būtu jādomā, ka tā tiešām ir īsta, normāla un dabiska mīlestība. Dažreiz tas tiešām tā ir un nokārtojas saskanīgā kopdzīvē. Bet gan tikai tad, ja tālākā garīgā briedumā nenāk līdz kāds personīgi egoistisks moments, kas īstenībā tad ir iedomāto mīlestības jūtu īstais pamats. Rutas mīlestībā tāds moments ir skolotāja uzslava, kas glaimoja viņas patmīlībai. Var diezgan droši teikt, ka skolotājā viņa „iemīlējās" tikai pēc uzslavas. Tātad jūtu pamatā patmīlība, kurai nav radniecības ar garu. To rāda viņas greizsirdība uz klases biedreni Elzu. Bet pubertātes laikā nepārvarētais egoisms (egocentrisms) aizapziņā paliek par nenobriedinātu infantilismu, kaut arī spējas ir intellektuāli augstvērtīgas. Egoistiskā jūtu ievirze Rutu mocīja visu mūžu. Tā neļāva arī normāli novērtēt savas spējas un atrast īsto vietu dzīvē. Kā egoiste, viņa nevarēja atzīties savā kļūdā un vainā; katrā ziņā to vajadzēja uzvelt skolotājam, kas tik vareni bija uzpūtis patmīlības liesmu. Ar skolotāja atzīšanos atbrīvojās sirdsapziņas slodze: viņas „es" nebija vainīgs, bet skolotājs, kas pamodināja iedomas par viņa mīlestību. Nopaijātā infantilā izjūta atsvieda viņu atpakaļ pubertātes jūsmā. Rutas kundze priecīga brauca mājās.

(Turpinājums sekos)

Pateicība

ES BŪTU SMĒJIES

un saucis to par glaimotāju, ja kāds man būtu gribējis iestāstīt, ka nodzīvojis tikai piecdesmit gadus, saņemšu tik daudz apsveikumu, simpatiju apliecinājumu maniem sacerējumiem un aicinājumu — turpmāk vairāk publicēties. Ik vēstule mani Klosterkalna vientulībā ļoti iepriecināja. Solos turpmāk publicēties vairāk, ja redaktori un izdevēji to atļaus.

Tiem, kuri par mani rakstījuši, redaktoriem, kas šiem rakstiem laipni atļāvuši telpas, visiem maniem draugiem un sapratējiem Eiropā, ASV un Kanadā — mīļš paldies!

Arnolds Apse

(64. turpinājums)

— Cik brīnišķīgi! Redziet kā ir — cilvēku sastop pirmo reizi, bet man uz jums ir tāda paļāvība, it kā mēs pazītos jau kopš jaunības.

Gusts apliecināja, ka ar viņu ir tāpat. Elīna viņam likās tik tuva un mīļa kā —

Te Gusts iedomāja Pārslu. Kāpēc viņš ar Pārslu nebija varējis runāt tik brīvi, kā ar Elīnu? Pret Pārslu viņš juta lielu cieņu un drusku pat tā kā bailes. Tāpēc jau arī viņš bija lūdzis Ronaldu palīgā bildināt — bet ar Elīnu bija pavisam citādi. Elīnai blakus viņš jutās stiprs un drošs. Viņš bija tas, kas vājo, maigo Elīnu apsargāja, un kam viņa tagad uzticējās.

Elīna negaidot atrāva roku. Viņa bija sabijusies pati no savas pārdrošības.

— Nē, — viņa čukstēja, — es tomēr nevaru .. es nedrīkstu .... Ja Ronijs to uzzinātu ....

—Viņš nekā nedabūs zināt! — Gusts drošināja, klusībā sevī lēsdams, ka melots tas nebija. kaut arī — iespējams — viņam, sakarā ar solījumu, saruna būs jāatstāsta mātei. Bet visa jau pat mātei nevajadzēja teikt.

— Jūs zvērat?

— Kā pie tiesas!

Elīna vēl it kā vilcinājās, bet tad pieliecās tuvāk, tā ka viņas lūpas gandrīz aizkāra Gusta ausi.

— Vai jūs man aizdotu naudu? Jūs saprotat — tāda izdevība! Bet tikai nepārprotiet mani: aizdot! Es jums maksāšu procentus. Tāpat kā bankā.

☆

Rokas aiz pakauša salicis, Ronalds gulēja gultā un skatījās, kā rīta saule rotaļājās pretējā sienā. Viņš bija nelāgā omā.

Vakar vakarā viss bija iznācis citādi kā domāts. Viņš bija cerējis uz klusu, sirsnīgu viesošanos ar Elīnu, bet māte visu bija izjaukusi. Bija jau patīkami, ka viņas naids pret vedeklu mitējās, bet uzbāzīgā sirsnība bija gandrīz tikpat nelāga. Priekš kā viņai vajadzēja aicināt Gustu un tad vēl abiem dauzīties naktī līdzi uz viesnīcu! Tagad iznāca, ka viņš ar Elīnu gandrīz vairs ne mirkli nebūs viens. Šodienai bija norunāts, ka visi kopā izbrauks kalnos. Šķiroties māte par to bija ieminējusies, un Elīna tūlīt tam piekrita.

Izbrauks kalnos! Tas būs tāpat kā nupat naktī. Viņš vadīs auto, māte tam sēdēs blakus un stāstīs par to, kā Latvijā pirms pirmā kara zelta rublim bijusi liela vērtība, bet Elīna aizmugurē vīteros ar Gustu. Tas būs viņa izbraukums. Tad viņi apstāsies pie kāda restorāna, ēdīs pusdienas, viņš drīkstēs samaksāt, un tad visi tādā pašā kārtībā dosies atpakaļ. Un tad būs diena pagalam, Elīna jāved uz lidlauku, bet par nopietnām lietām nekas nebūs runāts.

Un Gusts arī vakar tāds kā pasprucis. Citā reizē gandrīz degunu pats sev nevar noslaucīt, bet kad Elīna šim aiz labsirdības kā līgavaiņa draugam uzsmaida un pasaka kādu labu vārdu, tā šis viņai kā ēna blakus.

Lietas bija kļuvušas neciešamas un nepatīkamas. Un nepatīkamākais bija tas, ka Ronalds neredzēja nekādas izejas. Varēja mēģināt izbēgt no Gusta, bet tas izskatītos, it kā viņam no Gusta bailes, vai ka viņš uz to greizsirdīgs.

Greizsirdīgs! Jāsmejas. Bet patīkami tomēr nebija, ka Gusts visu laiku tinās ap Elīnu. Un Elīna arī tāda kā aptaurēta —parāda nabaga zēnam par daudz laipnības, tā ka tas vēl iedomājas nezin ko.

Ronalds sagrozījās gultā ērtāk. Taisnību sakot, bija jāceļas un jāsakārto auto. Ja jau izbrauciens, tad izbrauciens. Jāpārbauda riepas, eļļa, jāiztīra — tas viss prasīja laiku. Bet māte, likās, vēl gulēja, un Ronalds negribēja to traucēt.

Grozoties viņam ienāca prātā, ka no Gusta uzbāzības varētu atbrīvoties, izbraukumā pieaicinot arī Pārslu ar tās meiteni. Auto gan būtu pārpildīts, bet tad Gusts būtu nodarbināts ar savu iecerēto. Otrs labums būtu tas, ka tādā gadījumā mainītos sēdēšanas kārtība: viņi būtu seši braucēji, un vienam vēl būtu jānāk sēdēt priekšējā sēdeklī. Dabiski— tā būtu Elīna. Tikai nu — vai Elīnai patiks tādā barā braukt?

Jautājumu bija daudz. Likās, ka dažus no tiem viņš pat nemaz neatrisinās, un ka atkal vajadzēs aprunāties ar māti. Tajā pat Pārslas aicināšanā — kas to lai dara? Viņš? Kā tas izskatīsies — ved līgavu izbraukumā, bet aicina citu sievieti līdzi? Tas, tātad, būtu jādara mātei. Gustam teikt nebija nozīmes. Gusts tikai uztrauktos un kaut ko saputrotu.

Ronalds pārlaida kājas pār gultas malu un sāka grābstīties pēc dienas apģērba. Kad domāšanā bija kāda neskaidrība, viņš nevarēja palikt mierā. Darbojoties domas noskaidrojās un jautājumi atrisinājās.

☆

Gustavs Staldzis atmodās ar nepatīkamu spiedienu pierē, skābu garšu mutē un nemieru sirdī. Bija notikušas vairākas lietas, ko viņš sev nevarēja piedot.

Pirmais un trakākais bija tas, ka viņš bija piedzēries. Viņš bija vienā vakarā sagrāvis ilgu gadu darba panākumus. Veselības grāmatā bija rakstīts, ka visas kaites, kādas vien cilvēkam var būt, kļūst ļaunākas, ja lietā alkoholu. Un vakar Gusts bija aizmirsis, ļāvies pierunāties un dzēris.

Viņš iespieda roku sānos un gandrīz iekliedzās: kā tad! Akna bija kļuvusi lielāka, un vēderā kaut kas klunkšēja. Tam varēja būt tikai viens izskaidrojums: bija trūcis kāds asinsvads un asinis saplūdušas vēderā. Grāmatā bija teikts, ka dzērājiem asins vadi pārkaļķojas,kļūst trausli un pārtrūkst. Tas nu bija noticis ar Gustu Staldzi, un vainīgs bija tikai viņš pats un māte.

Vispāri — māte. Tā bija viena traka sieva. Viena velna vecene, kā Gusta pusē teica. Padomā: sarunāt viņu, Gustu, lai tas atņem dēlam līgavu! Un ja labi apdomā, vai viņš, Gusts, savukārt nebija velna puika, ja to tik ātri un veiksmīgi izdarīja? Elīna taču viņam pielipa kā —

Te Gusts pamodās pilnīgi un, aizmirsis sapampušo aknu un pārplīsušo asins vadu, pietrūkās gultā sēdus. Viņš taču dzērumā bija Elīnai apsolījis naudu. Četri simti dolaru. Kažokam.

Viņam prātā nenāca tādu naudu aizgrūst svešam cilvēkam. Māte bija teikusi, lai viņš Elīnu Ronaldam atvilina un viņš to bija mēģinājis darīt, cik labi varēdams. Viņa arī bija mācījusi, lai Elīnas priekšā izliekas par bagātu — un viņš to bija darījis. Tik tālu viss bija kārtībā. Bet likt naudu no paša kabatas laukā — nē. To no viņa neviens nevarēja prasīt. Lielīties, ka pats sev pirks auto — labi. Bet dot svešam meitietim priekš kažoka? Viņš taču nebija jucis.

(Turpinājums sekos).

Latvieši Kanadā

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 135 Laird Dr., Toronto 17, Ont., tālr. 421-6074.

● Kanadas latviešu skautu un gaidu jendu 13. lielā nometne „Greizie rati" iekārtota Happy Hills parkā pie Orandžviles. Skautu nometnei dots nosaukums „Abi lāči" un to 27. jūnijā atklāja jendas priekšnieks A. Budrevics. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši skautu priekšnieks A. Grigors, ASV jendas priekšnieks A. Artmanis, roveru cilts virsaitis I. Sīpols un citi. Materiālu atbalstu nometnei devusi DV KV, DV Toronto, Hamiltonas, Londonas un Kičeneras nodaļas, Latviešu kaŗa invalidu apvienība u. c. Skautu nometnes priekšnieks ir S. Leimanis, komandants J. Deksnis, bet saimnieks E. Davidsons. Nometnē piedalās 5 skautu vienības ar 170 dalībniekiem no Toronto, Hamiltonas, Londonas, Sv. Katarīnem un Kičeneras. Nometnē bija ieradies arī vad. E. Jēkabsons no Otavas. Jau kopš nometnes atklāšanas risinās sacensības tīrībā un kārtībā, nometnes iekārtojumā, dažādās skautu mākās un sportā.

Gaidu nometni, kas saucās „Zvaigžņu sietiņš", atklāja 1. jūlijā nometnes priekšniece O. Rutka, bet apsveikuma vārdus teica jendas priekšniece A. Martinsone. Nometnē piedalās ap 70 gaidas un guntiņas no Toronto, Hamiltonas, Londonas un Niagaras vienībām. Bez nometnes priekšnieces O. Rutkas, gaidu nometnes vadībā vēl darbojas komandante Dz. Majoriņa, saimniecības vadītāja G. Upīte un sanitāre A. Siliņa. Arī gaidu nometnē risinās dažādas sacensības gan individuāli, gan arī starp vienībām.

Nometnes lielais ugunskurs kopīgi skautiem un gaidām notika 1. jūlijā, un to vadīja R. Pavasara no Hamiltonas. Ugunskura temats bija atbilstošs nometnes nosaukumam, un tajā ar priekšnesumiem piedalījās kā gaidas un guntiņas, tā arī skauti un mazskauti. Nākošais lielais ugunskurs notiks 4. jūlijā plkst. 9 vakarā, bet nometņu slēgšana 5. jūlijā plkst. 3 dienā.

● Austrumu ev. - lut. draudzē māc. A. Briedis kristījis Ritu Martu Saulīti un Anitu Ilgu Saulīti, Arnolda un Līzas meitiņas

● 5. jūlijā darbu uzsāks latviešu bērnu vasaras nometnes Sidrabenē un Saulainē. Sidrabenē atklāšana plkst. 4 dienā, bet Saulainē plkst. 2 dienā.

● Starp latviešiem piederošām atpūtas un sporta vietām savdabīga rakstura ir Happy Hills parks. Tā īpašnieki S. Vasarājs, E. Ešentāle un K. Taškans parku iecerējuši izveidot par ziemas sporta nodarbību vietu. Tādas tuvākā apkārtnē ar labiem panākumiem darbojas jau vairākus gadus. Happy Hills parks ziemas sportam, it sevišķi slēpēšanai un kamaniņu nobraucieniem ir visai piemērota vieta, jo nokalnes pacēlums ir 120 pēdas augsts. Jaunie īpašnieki nokalnē jau iekārtojuši trīs nobraucamos ceļus, pie kam viens speciāli paredzēts iesācējiem vai arī jaunākiem slēpētājiem. Iesācējus slēpošanas sportā un nobraucienos apmācīs V. Kļaviņš.

Slēpētāju uzvešanai kalnā pašreiz tiek iekārtots elektriskais virvju dzelzceļš, kas katrā nobrauktuvē ir 600 pēdas garš un izmaksās ap $ 13.000,-. Sniega tīrīšanai un dažādiem zemes līdzināšanas darbiem iegādāts buldozeris un uzcelta arī neliela ēka. Būvdarbus plašākai ģērbtuvei paredzēts uzsākt jau tuvākā laikā, lai, sezonai sākoties, viss būtu labākā kārtībā. Īrēšanai iegādātas arī slēpes un zābaki.

Happy Hills parks atrodas Hockley ielejā aiz Orandžviles un ar savu 36 akru lielo platību ir piemērota atpūtas vieta arī vasarā. Īpašumam cauri tek vairāki kalna strautiņi, kas ielejā saplūst nelielā upītē. Netālu atrodas arī Natavasagas upe, kas aizsniedzama peldēšanai. Pie pašreizējās ēkas iekārtota arī dejas grīda. Gada laikā Happy Hills no kokiem un krūmiem apaugušas nogāzes jau krietni mainījis savu seju un līdzinās plašam brīvdabas parkam. Tālākā nākotnē īpašnieki iecerējuši izbūvēt arī plašāku ēku vasarnieku uzņemšanai un viesnīcai, kā arī modernu peldbaseinu.

VARIS SMILTNIEKS
beidzis Toronto universitātes inženierzinātņu fakultāti ar elektroinženieŗa (B.A.Sc.) gradu. Varis ir korporācijas Frat. Lataviensis saimes loceklis.

GUNA BLŪMA
beigusi Toronto universitāti ar B.A. gradu. Studijas turpinās Jorkas universitātē, lai iegūtu maģistra gradu psīcholoģijā. Viņa ir studenšu korporācijas Gundegas saimes locekle.

SŪTIET SAVIEM PIEDERĪGIEM
dāvanu saiņus
ar
DV Grāmatnīcas
Sainīšu nodaļas
starpniecību.
123 Huron St., Toronto 2-B. Ont.
Tel. 368-0792.

Darba pārvalde palīdz jums palikt darbā

(C. S.) — Ievērība, ko pēdējā laikā izpelnījušies Kanadas arodapmācības un mācības atkārtošanas kursi, lai izveidotu darbiniekus, kādi vajadzīgi automācijas laikmetam, ir samulsinājusi daudzus attiecībā uz šādu programmu noderīgumu un priekšrocību. Domstarpības gan attiecas tikai uz šo kursu paplašināšanas un to programmu uzlabošanas trūkumiem, bet ne uz abu programmu noderīgumu to pamatos. Šos kursus galvenokārt financē federālā valdība, bet to administrāciju iecel attiecīgā valdība. Šāda sadarbība šinī pasākumā ir nepieciešama Britu Ziemeļamerikas likuma nosacījumu dēļ, jo tanīs noteikts, ka visāda veida izglītības jautājumi ir drīzāk provinču nekā visas valsts kompetencē.

Statistika rāda, ka deviņi no katriem 10 bezdarbniekiem, kas pabeiguši atkārtošanas kursus, ir dabūjuši darbu gandrīz nekavējoties pēc 5 programmas kursu beigšanas. Šie kursi, kuŗu programma reiz bija pazīstama kā „stundu saraksts M", ir paredzēti galvenokārt pārskološanai, lai palīdzētu tiem, kas zaudējuši darbu un nevar atrast jaunu.

Protesti pret pārskološanos vērsti uz lielo skaitu, kas kursus pamet, tos nenobeidzot: viens no diviem, kas šādos kursos iestājas, tos nepabeidz. Galvenie iebildumi saistās ar pabalstu, kuŗu izmaksā kursantiem pa mācības laiku, ko atzīst par pārāk mazu. Ontario provincē šo iebildumu dēļ valdība paaugstināja min. pabalstu no $ 10,- uz $ 15,- nedēļā. Tad vēl izteikti pārmetumi, ka provinču valdības pienācīgi nereklamē šos pārskološanās kursus. Izglītības darbinieki, kas kursus pārzina, un padomēšanas komitejas, kas sniedz administrātīvo palīdzību, ir pārliecināti, ka daudz vairāk bezdarbnieku pieteiktos kursos, ja viņi par tiem zinātu kaut ko vairāk, tāpat arī zinātu, cik lieli panākumi kursus beigušiem darba iegūšanā.

Vislabāko informāciju par šiem pārskološanās kursiem var iegūt darba pārvaldēs. Šīs pārvaldes tagad atšķirtas no bezdarba apdrošināšanas komisijām, lai tās varētu savu darbu koncentrēt uz darba spēka izvietošanu un piemērotu darba spēka izlietošanu Kanadas saimniecībā. Jaunā veida darba pārvaldēm būs pozitīvāka loma kanadiešu paturēšanā darbos, nekā tai bija agrāk, kad tā raudzījās palīdzēt dabūt darbu tiem kas pieprasīja bezdarba pabalstus pēc darba zaudējuma.

Daudzi jaunkanadieši domā, ka valoda un formālas izglītības prasības tos automātiski izslēdz no to skaita, kas ir piemēroti apmācības un pārskološanas kursiem, kur tie varētu apgūt prasmi, kas nepieciešama Kanadas darba devējiem. Šo kursu programmas ir padarītas lokanākas, un tagad tanis ietelp vispārīgie kursi, lai paceltu strādnieku vispārīgās izglītības līmeni, lai tie varētu iestāties speciālos apmācības kursos.

NEDĒĻAS PIEZĪMES

Aizvadītie Līgo svētki ar daudzajām jāņugunīm un ugunskuriem, liekas, būs iespaidojuši termometru, kas pēdējās dienās sakāpis rekorda augstumā. Arī ūdens līmenis Notavasagas upē, kas vijas cauri Saulaines un Tālavas teritorijām, ir ievērojami zemāks kā iepriekšējos gados. Tomēr peldētāju un vispār vasarnieku kustība latviešu lauku īpašumos ir visai dzīva, it sevišķi nedēļas nogalēs. Sākoties bērnu vasaras nometnēm un atvaļinājumu laikam, visa sabiedriskā aktīvitāte pārvietosies uz lauku īpašumiem. Pēc nolīgotiem Jāņiem pirmais lielākais sarīkojums būs Daugavas Vanagu salidojums un sporta svētki Sidrabenē 11. un 12. jūlijā. Tam sekos gadskārtējās draudzības dienas Niagarā, bērnu svētki Sidrabenē un Saulainē, dažādi sporta sarīkojumi, makšķerēšanas un šaušanas sacensības, protams arī dejošana pa starpām. 13. jūlijā gan liela daļa būs atkal pilsētā, lai redzētu Palisadu teātri ar Anšlava Eglīša komēdiju „Ferdinands un Sibila."

Latviešu Līgo svētki bez alus būtu apmēram tas pats, kas aste bez zirga. Grūti aplēst kopīgo alus patēriņu, taču tas nebūs bijis mazais. Dažos gadījumos līdzpaņemtie krājumi izsīka pārāk ātri un tā gadījās, ka par pudeli alus pāris tautieši ar visām biksēm metās Sidrabenes upē. Kas gan ir slapjas bikses Jāņu naktī pret pudeli alus? Šinīs dienās latviešu tukšotās alus pudeles jau ceļo atpakaļ uz alus darītavām, lai tiktu uzpildītas par jaunu. Kas zina, varbūt nākošos Jāņos dažam laimēsies čert no tās pašas pudeles.

Ne mazāk svarīgs par alu ir labs ugunskurs. Dedzināmā materiāla sagādei tika vilkti no krūmiem tīrīšanas darbos izzāģētie sausie koki un celmi, kas zināmā mērā uzskatāma par apkārtnes uzpošanu. Bet Sidrabenē kāds bija atradis ērtāku veidu. Turpat grēdā sakrautie un balti nomizotie, no kaimiņu draudzēm iegūtie dzīvības koku stabi sāka ceļot uz ugunskuru. Kad kāds no pārvaldes locekļiem aizrādīja, ka tie domāti paredzētām būvēm, ugunskura veidotājs aizbildinājās, ka neesot pielikts nekāds uzraksts. „Ja jau pēc skata nevari atšķirt būvmateriālu no kurināmā, tad diez vai uzrakstu arī prastu izlasīt" — bija amatvīra atzinums.

Sakarā ar Kanadas 97. gada svētkiem vietējais laikraksts Telegram bija dažādās vietās izdarījis aptauju, cik tālu sniedzas caurmēra zināšanas par Kanadu. Kaimiņos, ASV piemēram, lielākais vairums domā, ka Kanadu apdzīvo galvenokārt franči. Kāds pat de Gollu bija minējis par Kanadas prezidentu. Anglijā, turpretim, apmēram ceturtā daļa no iztaujātiem domā, ka vēl joprojām Kanadas valdība ir Dž. Dīfenbēkera rokās. Bet šeit pat Toronto visi pazīst miljonāru E. P. Teiloru, bet ceturtā daļa nezina Kanadas 10 provinces. Vai varam daudz skumt, ja šejienieši pārāk daudz nezina par Latviju?

Padomju Savienībā esot nupat iznākusi jauna, moderniem laikiem atbilstoša pavāru grāmata. Starp daudzajām kulinārās mākslas receptēm viena, piemēram, pamāca, kā tikt pie laba olu kulteņa: „Nozog pāris olas, iespējamā daudzumā piejauc Kanadas kviešu miltus un ja laimējies veikalā dabūt Kubas cukuru, tad no tā pieliek dažas karotes. Garšo kā īstas darba ļaužu paradīzes debess mannā."

R. Norītis

Anšl, Eglīša lugas Ferdinands un Sibila izrāde Toronto notiek 13. jūlijā Royal Ontario mūzeja zālē. Uzvedumā kā namzini redzēsim lugas autoru, bet mistiskās lelles - manekena lomā — dzejnieci Veltu Tomu. Ed. Keiša šaržs LA

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798. Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO.
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.
Sestdienās — no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

ĀRIJS MAZSILIS
beidzis Toronto universitāti ar B.A. gradu ekonomijā. Viņš ir korporācijas Frat. Lataviensis saimes loceklis.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

1. jūl. — 5 jūl. — Gaidu nometne.
13. Kanadas latviešu gaidu un skautu lielā nometne „Greizie rati" Happy Hills, Ont.
11. un 12. jūlijā — Sidrabenē DV salidojums sportam un jaunatnei ar plašu programmu. Deja, ugunskurs, priekšnesumi un vieglatlētikas sacīkstes. DVKV un LSAK sarīkojums.
13. jūlijā — plkst. 7,30 Royal Ontario mūzejā A. Eglīša komēdija Ferdinands un Sibilla.
8. jūlijā — plkst. 3 p. p. Centrālā YMCAā M. Kazāka un Sidrabenes balvas izcīņa basketbolā.
19. jūlijā — plkst. 11 no rīta sporta sacensības Sidrabenē.
26 jūlijā — Bērnu svētki Sidrabenē
15. augustā, plkst. 1 pp. — DV Toronto nod. šaušanas meistarsacīkstes ar sekojošu biedru vakaru — Bērzainē.
22. augustā — plkst. 7,30 Sv. Andreja baznīcas zālē Losandželosas ceļojošā teātŗa izrāde Kurrpurrū, Anša Tipāna iestudējums.
5. septembrī — Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā, sporta spēles un zaļumballe — Toronto latv. medn. un makšķernieku lauku īpašumā Bērzainē.
5. septembrī — plkst. 8 vak. Kanadas latviešu katoļu apvienības 15 g. jubilejas sarīkojums Kolumbus zālē, 582 Sherbourne ielā.
8. oktobrī — plkst. 8,30 vakarā Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapv. sarīkojums.
23. oktobrī — inženieŗu balle Park Plaza hotelī, sākums pl. 7,30 vakarā.
24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā vīru koŗa Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.
No 31. oktobra — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.
5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Melliņas (mecosoprāns) un Verenas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.
7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

SV. KATARĪNES

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

Svinīgais skolas absolventu izlaiduma akts Sv. Katarīnes latviešu skolā notika 20. jūnijā. 1. r. no kr.: absolventi Inta Vasariņa, Voldemārs Lazdiņš un Vija France. 2. rindā: skolas pārzine S. Klāsone, skol. Ozola, A. Lazdiņa, M. Masīte un absolventu klases audzinātājs J. Vērdiņš. Foto J. Liģers

APCIEMOSIM MŪSU SKAUTU UN GAIDU 13. lielo nometni GREIZIE RATI Happy Hills Parkā Ugunskura vakars 4. jūlijā plkst. 9 vakarā

GENERĀLKONSULS
Dr R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
ARVILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798. Montreal, P. Q.
4610 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
TULKSTU DARBU BIROJS
15 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw).
Tel.: HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
Maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem. Izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un pirmās mājas hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
17 BLOOR ST., E. TORONTO. TEL. 924-2775.
No pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā. Sestdienās — no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

ĀRIJS MAZSILIS
beidzis Toronto universitāti ar B.A. gradu ekonomijā. Viņš ir korporācijas Frat. Lataviensis saimes loceklis.

KALENDĀRS

Toronto latv. medn. un makšķernieku lauku īpašumā Bērzainē.
1. septembrī — plkst. 8 vak. Kanadas latviešu katoļu apvienības 15 g. jubilejas sarīkojums Kolumbus zālē, 582 Sherbourne ielā.
3. oktobrī — plkst. 8,30 vakarā Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts Universitātes baznīcas zālē. Koncertapvien. sarīkojums.
23. oktobrī — inženieru balle Park Plaza hotelī, sākums pl. 7,30 vakarā.
24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā vīru kora Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.
No 31. oktobra — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.
7. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Mellinas (mecosoprāns) un Verēnas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Universitātes baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.
7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

SV. KATARINES

12. septembrī — plkst. 7,30 vakarā kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

Līgunskura vakars
4. jūlijā
plkst. 9 vakarā

Dzīve Savienotās Valstīs

KO VIŅI NODARA JŪSU BĒRNIEM

Psichiatrijas metožu, vai pat šīs zinātnes žargona lietošana nevietā, kā Dr. Karls Menningers u. c. atkārtoti aizrādījuši, var novest pie neparedzamām sekām. Džefrijs Vāgners romānā „Pakāpdzītais" tēlo kāda cilvēka pakāpenisku sabrukšanu, kuram kāpa slimnīcā piekabināts raksturojums: „aprobežots". Tāpat dažas skolas ASV nepalīgami samaitājušas savu audzēkņu raksturu un nākotni, paļaujot tos nevajadzīgām — dažkārt pat kaitīgām — psicholoģiskām pārbaudēm.

Viens no sīvākajiem skolu psicholoģisko pārbaužu pretiniekiem ir Tautas Vietnieku Nama pārstāvis Džons Ašbruks no Ohaijo. „Bērns var tikt apzīmogots par vienpati vai potenciālu neurotiķi, viņa vecākiem par to nedabūjot zināt. Pie tam tas notiek skolās, kur pat aspirīna tableti pret galvassāpēm nedrīkst bērnam pasniegt bez vecāku atļaujas," viņš saka.

Pēdējā laikā par šo pašu tematu iznākušas divas jaunas grāmatas: E. Van Allena „Apzīmogotais bērns" un Dr. M. Rafertija „Ko viņi nodara jūsu bērniem". Van Allens, tiesu reporteris un žurnālists, saniknojies par skolas iejaukšanos bērnu un viņu vecāku privātajā dzīvē ar šo pārbaužu palīdzību (pārbaudītājus viņš nosaucis par „psīches okšķeriem"). Viņš arī uzsāka tiesas prāvu sakarā ar šīm pārbaudēm un uzvarēja, jo tiesa nosprieda, ka vecākiem ir tiesība zināt, ko skola savās aktīs sarakstījusi par viņu bērnu.

Un, tiešām, būtu labi, ja vecāki vairāk pasekotu arī pārbaudēm, kas jāiztur viņu bērniem, kā arī painteresētos par reizēm īpatnējiem spriedumiem, ko skolotāji vai pat biroja darbinieki, kas no psīchiatrijas sajēdz tikpat kā neko, ieraksta oficiālos dokumentos šo pārbaužu rezultātā. Piekabināt kādam samulsušam zēnam apzīmējumu „šizofreniķis" viņiem ir nieka lieta. Pie tam daži jautājumi šajās pārbaudēs jau paši par sevi norāda, ka to sastādītājs bijis ne tikai prātā aprobežots, bet arī jauns. Piem., Van Allens savā grāmatā citē Kalifornijā lietotās pārbaudes daļu, kas nosakot „vēlmju izmērus".

Van Allens savā grāmatā piezīmē, ka ar dažu pārbaužu palīdzību bērni paši sevi inkriminē, kā arī atklāj daudz intīmu lietu par saviem vecākiem; tāpat, ar sugestijas palīdzību bērnos var pamodināt domas par visāda veida nekītrībām.

☆

Humora pilnais, bet cienījamais Dr. Rafertijs sarakstījis grāmatu par modernās audzināšanas daudzajām vājām pusēm, veltīdams veselu nodaļu („Tapiņu nodreijāšana") psicholoģisko pārbaužu izvērtējumam. Viņš saka: „Kopainu ļoti sarežģī moderno audzinātāju neapvaldītā tieksme spēlēt psichiatrus. Protams — katrs, kas māca, klausījies savā laikā dažus kursus par bērnu psicholoģiju. Bet dažam labam tas liekas pēc pietiekama iegansta iedomāties, ka viņš var nogludināt tur spilvenu; tam patīk sēdēt dīvānā pozā ar pīpi rokās un mīlīgi, bet neatlaidīgi rakties aizmugurē kautrīgu pusaudžu pusplaukušajās dvēselēs. Nelaimīgā kārtā, pamatkursi psicholoģijā un šai lomai sagatavojuši tikpat daudz kā apmācības pirmā palīdzībā varētu līdzēt ieņemt Mayo klīnikas galvenā smadzeņu ķirurga vietu. Vadīšana un padomdošana ir modernās audzināšanas nepieciešama sastāvdaļa, bet šo funkciju mērķiem vajadzētu būt: ierosināt, palīdzēt, būt par piemēru, nevis: klasificēt, norādīt vai psichoanalizēt.

Dr. Rafertijs iesaka atmest grupu psicholoģiskās pārbaudes kā neakurātas un bīstamas. Nepieciešamības gadījumā var lietot individuālās pārbaudes, tikai vispirms izprasāma vecāku atļauja. Un nekādā gadījumā skolu darbiniekiem nevajadzētu izteikties profesionāli skanošā valodā par audzēkņu gara traucējumiem — tas jāatstāj pilnīgi psīchiatru ziņā.

Arī šis autors apskata pārbaužu tekstus, kas dažkārt tā sastādīti, ka ierosina ienīst privātīpašumu, nicināt pilsonisko morāli u. t. t. „Amatieri, psīches dakter, izdziedē pats sevi!" viņš izsaucas. Grāmatā ir arī norādīts, ka dažas pārbaudes ir izteikti pretreliģiskas.

D. V.

JĀNIS JERUMANIS

beidzis studijas Adelphie universitātē Ņujorkā, iegūstot B.B.A. gradu uzņēmumu administrācijā, speciālizējoties rūpniecības vadīšanā.

Jaunais akadēmiķis studiju laikā bija par biedru SAM (Society for Advancement of Management) un ir aktīvs LKSA Dzintars biedrs un ASV valdes prezidija loceklis. Viņš piedalās arī Ņujorkas latviešu katoļu jaunatnes pulciņā, kur ir bijis vairākus gadus par pulciņa vadītāju.

Jānis Jerumanis jau šai mācības gadā uzņemts Ņujorkas universitātē studiju turpināšanai maģistra gradam.

AR PĪPĪ UZ JUMTA

GRĀMATAS, APGĀDI UN LITERĀTI

Grāmatu apgādi parasti sūdzas, ka nevar pārdot latviešu grāmatas, ka daudzas stāv putekļiem apklātas plauktos, gaidot uz lasītāju žēlastību. Daļu grāmatu izpārdod īsākā laikā, citas gaida ilgāk, dažas vēl pēc 10 gadiem dabūjamas. Lielāka piekrišana ir atmiņu grāmatām, it sevišķi mūsu bijušo valstsvīru un karavīru atmiņas. Tagad radusies grāmata, kas jau izpārdota pirms iznākšanas. Tā ir V. Bastjāņa Gala sākums, ko izdevis apgāds Memento Zviedrijā. Pasūtināts 800 eksemplāru metiens, bet drošības dēļ drukātāji uzlaiduši 300 eks. pa virsu. Pēc iesiešanas izrādījies, ka iepriekš pasūtināts un daļai grāmatu tirgotājiem nosūtīts jau 900 eks., tā ka bijis jāsteidz iesiet arī virsnorma, pat tad nevarot zināt, vai visi grāmatnieki to dabūšot.

Arī pāris citu iecienītu atmiņu grāmatas vairs nav dabūjamas. Bangerska un Cielēna pirmās daļas vairs nav pārdošanā, pārējās vēl nedaudz eksemplāros, pēc apgādu ziņām. Top Cielēna trešā grāmata, kur saliktas ap 150 lapas puses. Šīs grāmatas pēdējā nodaļa ir gatava, kaut arī tikai pirmrakstā. Bet autora veselības stāvoklis ir nopietns, viņš atrodas slimnīcā.

Grāmatu apgādi arī sūdzas, ka peļņa maza. Apgādi gandrīz visi ir privāti uzņēmumi, kur īpašnieki saņem peļņu vai sedz zaudējumus, bet no ienākumu un izdevumu starpības atkarīgs apgāda un īpašnieka stāvoklis. Izņēmums ir Memento Zviedrijā. Tas ir bezpeļņas apgāds, dibināts Cielēna darbu izdošanai, bet izdevis arī Bastjāņa grāmatu. Tā kā abi darbi ir gandrīz vislabāk pirktās grāmatas, tad radusies peļņa. Tā nodota kāda apgāda rīcībā, lai paveiktu lasītāju mazāk pieprasītas grāmatas izdošanu, kas tomēr ir nozīmīga un svarīga latviešu literātūrā.

Tikpat cēlu darbu veicis kāds cits tautietis Zviedrijā. Viņš sagādājis līdzekļus labākas iespiežamās mašīnas iegādei kādam latviešu apgādam. Mašīnas cena 27.000 zviedru kronas. Šis tautietis atzīst, ka turpināma latviešu darbu iespiešana, kamēr vien tas iespējams. Arī viņš iegādājas latviešu darbus, un viņam ir diezgan prāva bibliotēka. Kāds pretstats tiem, kam latviešu grāmatas vairs nevajaga, kas cenšas atteikt latviešu laikrakstu abonementus, jo vietējās dienas avīzes notikumus apraksta ātrāk un plašāk, vai kas domā, ka latviešu grāmata ir lukss, ko nevar atļauties. Labas latviešu grāmatas cena ir ap 4—5 dolari, kaut arī lielākas un greznākas maksā līdz 8 dolariem. Tā ir cena, kas apmēram atbilst cittautu grāmatu cenām. Bet ir arī izņēmumi, kad varbūt sakarā ar džetu laikmetu, cenas uzliktas krietni dārgas. Tāda ir A. Ozoliņa Vācijā izdotā Latvju raksti vairākās daļās, no kurām dabūjamas pagaidām divas pirmās, ja vien ir pacietība gaidīt apmēram gadu. Katras grāmatas cena ir 37,50 dolari (iepriekš iemaksājot un piesakoties par abonentiem maksā 30 dolaru). Kaut cena krietni augsta, šīs grāmatas gribētāju netrūkst; trūkst tikai, kas šo grāmatu piedāvā. Veltīgi to meklēt pie šī kontinenta grāmatu pārdevējiem, to gan sludina DV mēnešraksts, bet paiet gandrīz gads, kad grāmata pienāk no izdevēja, kā to vairāki šīs grāmatas cienītāji apliecina. Izdevējs sūdzas, ka grāmatu nepērkot, pircēji — ka to nevar dabūt. Un tā neviens nav apmierināts.

Un beigās mazliet par literātiem. Dzejnieces var būt arī sporta atbalstītājas, kā to liecina notikumi pirms apmēram 25 gadiem neatkarīgās Latvijas laikā Rīgas sporta laukumā. Toreiz kādas labdarības futbola sacīkstēs kā līnijtiesneši darbojās dzejnieces un rakstnieces Karola Dāle un Ilona Leimane, abas toreiz iecienītas sabiedrības dāmas, kas atradās savas literārās darbības sākumā. Karola tagad dzīvo Ņujorkā, darbojas Preses biedrības valdē un nesen izdeva savu dzejoļu grāmatu. Ilona atrodas Parīzē diezgan drūmos apstākļos, ir bijuši daži raksti latviešu laikrakstos un mēģinājumi rakstīt jaunu romānu.

Ezītis

DV nomodā par latviešu jaunatni. Uzņēmumā: DV apv. Minesotā priekšnieks N. Rasiņš piestiprina nacionālo lentu mazskautu karogam. Foto Elmārs Grotiņš

NUJORKA

● Ceturto gadu Ņujorkas DV apvienība rīkoja Pētera - Pāvila sarīkojumu igauņu īpašumā Portdžefersonā, Longailendā. Šogad tas notika 27. jūnijā. Viesi ieradās jau pēcpusdienā, izmantojot īpašuma peldbaseinu un sutas pirti. Laiks bija krietni silts, veldzes meklētāju netrūka. Vakarā notika dejošana pie igauņu mūzikantu mūzikas.

Vanadzes bija rūpējušās par atspirdzinājumiem, kafiju un maizītēm. Notika arī gleznu un citu mantu izloze. Apmeklētāju šogad bija pāri par 300, kas ir vairāk kā iepriekšējā gadā, lielāks arī atlikums.

● Ņujorkas draudzes Bronksas rajona rīkotais Miķeļa tirgus šogad paredzēts 20. septembrī, Arlingtona zālē. Tirgū dabūs tautiskus ēdienus un dzērienus, bet būs novietnes bērniem un pieaugušiem, būs divējāda veida loterijas, dažādi pārsteigumi. Tirgus laikā būs arī priekšnesumi un dejošana. Atlikums par labu nekustama īpašuma iegādei Bronksā.

● Bronksas rajona nekustama īpašuma iegādes fonda locekļi izvērtē piedāvāto īpašumu 22 - 24 Marble Hill avenijā, pie Kingsbridge Rd. un Brodveja. Uz īpašuma ir ēka ar 21 istabu, kā arī liels neapbūvēts zemes gabals. Prasītā cena 45.000 dolaru. Tas atrodas tikai nedaudz minūšu braucienā ar autobusu no latviešu visvairāk apdzīvotiem centriem Bronksā.

I.

GRAND RAPIDI (MIČ.)

● 19. jūlijā, plkst. 10 no rīta agr. V. Pogas saimniecībā pie Loveles DV apvienība organizē šaušanas sacensības ar mazkalibra šautenēm. Sacensības notiks strēlnieku, dāmu un jauniešu klasēs. Pēc sacensībām paredzēts launags no līdzņemtiem groziņiem. Šaušanas treniņus vada M. Jansons, Apvienības valde cer, ka sacensībās piedalīšanās būs visai kupla.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā Meževidos pirmo 15 ģimeņu gruntsgabali tagad apzināti un koroborēti uz īpašnieka vārdiem. Īpašuma uzmērīšana aizņēma krietni daudz laika; to veica arch. J. Leimanis, inž. L. Rozentāls, vairāki citi palīgi un mērnieki. Draudzes valde aizrāda, ka, ja pēc 31. augusta paliks kādi neizņemti gruntsgabali, dos iespēju vienai ģimenei iegādāt vēl otru gruntsgabalu vai atļaus tos iegādāties arī tiem, kas nav draudzes locekļi, bet bijuši labvēļi un draudzes atbalstītāji. Tagad Mežvidi ieguvuši arī pilntiesīgu saimnieku Emiļa Avota personā, bet saimnieka vietnieks Jānis Bušs.

● DV apvienība 11. jūlijā plkst. 5 rīko izbraukumu uz agr. V. Pogas saimniecību pie Loveles. Kopīgā novietošanās un groziņu azaids Latviešu biedrības Jāņu laukumā. Lietainā laikā izbraukums notiks nedēļu vēlāk,

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes bērnu vasaras nometne Daugava notiks no 19. jūlija līdz 2. augustam draudzes lauku īpašumā Mežvidos. Nometni vadīs cand. theol. V. Fricsone, nometnes ārsts būs Dr. Z. Zadvinskis un saimniece L. Priedīte. Darbosies dažādu nozaru vadītāji un bērnu grupu amatpersonas. Dalības maksa pie draudzes piederošiem bērniem $ 15,- nedēļā, pārējiem — 18 dol. Pieteikšanās pie draudzes māc. Kr. Hermaņa.

● Ap 300 līgotāju bija ieradušies Grand Rapidu Latviešu biedrības rīkotā Līgo vakarā agr. V. Pogas saimniecībā. Kad sāka jau krēslot, biedrības priekšnieks agr. A. Meiers un viņa palīgi pacēla Jāņu mucu, vēstījot par svinību sākumu. Jāņu tēvs bija N. Šubiņš, Jāņu māte — Z. Lapsiņa. Sieviešu koris dir. V. Siliņas vadībā bija sagatavojis piemērotas dziesmas un vareni „rāvās" apdziedāšanās karā. Taču arī neorganizētie nepalika kaunā, un beigās abas puses salīga draudzīgu mieru.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes kapu svētki notiks 16. augustā, plkst. 12 dienā draudzes nodalījumā. Tad iesvētīs arī piemiņas plāksnes tiem tautiešiem, kas aizvadītajā gadā miruši. Kapu svētku sprediķi teiks māc. A. Piebalgs no Kalamazū.

V. Z.

LIETUVIEŠU PIEMINEKLIS PASAULES IZSTĀDĒ

Ņujorkā (A. K.) — Lai atgādinātu amerikāņu tautai 400.000 lietuviešu deportāciju uz Sibiriju, gubernātors Čarls Poleti, kas ir Internacionālās nodaļas viceprezidents, izstādes laikā atklāja lietuviešu pieminekli, izveidotu koka. Pieminekli, kas veltīts izstādes Meditācijas dārzam, iesvētīja Bruklinas mācītājs J. Dennings.

Pieminekļa atklāšanas dienā lietuviešu karogs plīvoja virs Ņudžersijas paviljona par godu Ņudžersijas Lietuviešu amerikāņu dienai. Šajā sakarā ap 300 lietuviešu Pasaules izstādē demonstrēja savu nacionālo kultūru ar dziesmām, dejām un cita veida priekšnesumiem.

Notikumu atzīmēja vairāki Ņujorkas laikraksti, ieskaitot izstādes oficiālo izdevumu „The Newsletter". Pēdējais kalpo preses vajadzībām un tiek piesūtīts ap 300 ASV un Kanadas laikrakstiem.

„The Newsletter" atzīmē, ka lietuviešu piemineklis būs apskatāms parkā arī pēc izstādes slēgšanas. Pašā piemineklī ir iebūvēta piemiņas plāksne, kas atgādina Lietuvas traģisko likteni deportācijas gadā. Pieminētajā izdevumā vēl atzīmēts, ka lietuvieši no visām etniskām grupām Ņujorkā ir viskuplāk pārstāvēti Pasaules izstādē. Līdzekļi pieminekļim iegūti ziedojumu veidā.

PAPILDINA LATVIEŠU NODAĻU REDINGAS MŪZEJĀ

Redingas mūzeja latviešu nodaļa ir kā tilta gala pozicija latviešu kultūrai svešās zemēs. Tā it kā nostiprina saprašanos ar vietējām tautām. Žurnālā Public Schools, ko izdevis Redingas apgabals Pensilvēnijā, ir redzami latviešu tautas tērpu attēli, ar atzīmi, ka tā ir Amerikas latviešu dāvana. Latvieši cenšas uzturēt savu kultūru, līdz tie atkal varēs atgriezties savā tēvijā un dzīvot pēc savām nacionālām paražām. Šinī zemē dzīvo tūkstoši latviešu kā pārvietotās personas, un šādas izstādes palīdz viņus labāk saprast.

Redingas mūzeja latviešu nodaļā vēl vienmēr izdara papildinājumus. Mūzeju skatīt brauc atsevišķi tautieši, kam gadās garām braukt, vai arī tieši ierodas apskatīt latviešu nodaļu. Brauc arī jaunatnes ekskursijas, pat no Toronto Kanadā. Plašāka ekskursija sagaidāma 5. un 6. jūlijā, kad Bukskauntijā ir latviešu baptistu kongress.

Redingas mūzejs izdevis krāsainas pastkartes par latviešu nodaļu ar aprakstu otrā pusē. Uz divām ir Latgales tērpi no 11.—13. gadsimta, bet uz vienas Nīcas tērps. Pastkaršu metiens 6000, tās maksā 5 centi gabalā.

Mūzeja apmeklēšanas laiks vasarā: darbdienās no plkst. 9 rītā līdz 4 p.p., svētdienās no 2—5 p.p., sestdienās slēgts. I.

BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

5. jūlijā, plkst. 9 Bronksas Sv. Toma baznīcā mācītājs A. Ozols; plkst. 2 Vašingtonas Mūsu Pestītāja baznīcā māc. O. Gulbis.

AURORĀ, ILL

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

5. jūlijā, plkst. 10 dievkalpojums māc. A. Rautenšilds.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien.. plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā. Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Lo ventāls.

5. jūlijā, plkst. 11 dievkalpojums.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd 301 Burlingame Ave.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā [illegible]

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

Kalamazū ev. - lut. draudzē iesvētītie jaunieši. Uzņēmumā no kreisās: Līga Dannenberga, draudzes ērģelnieks prof. A. Ābele, māc. K. Zuika, māc. J. Meisters, dr. māc. A. Piebalgs, māc. E. Rūsa, dr. pr-ks J. Salna un Ilze Lejiņa. 2. rindā: Jānis Aivars, Mārtiņš Tolis, Maija Jirgene, Valdis Bormanis, Dace Rollis, Kalvis Dannenbergs, Liene Rava, Jānis Kirulis, Ilze Balka un Jānis Zuika.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, moderna apkure, garāža. Kopīgā cena $ 17.500,- iemaksa — $ 2.500,-.

BEACH RAJ.: 4 istabu dubultķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 11.000,-, iemaksa $ 1.000,-.

DANFORTH RAJ. Atsevišķa divstāvu 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Kopīgā cena $ 15.500,-, iemaksa $ 2.500,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Vitauts Labsvīrs

AIZMIRSTĀ PASAULE

HONDURASA

Vēl grūtāks, putekļainākš un bedrainākš nekā Gvatemalā ir Interamerican Highway, iebraucot Hondurasā. Šī, pēc lieluma otra lielākā Vidusamerikas republika ir, līdzīgi Gvatemalai, tipiska kalnu zeme. Jo tālāk no Meksikas robežas, jo blāvāks kļūst jēdziens „civilizācija". Kad pēc sevišķi grūta, apm. 70 jūdžu brauciena nost no Interamerican lielceļa ir sasniegta Hondurasas galvaspilsēta Tegucigalpa, tad grūti ticēt, ka šī būtu kādas zemes galvaspilsēta. Kaut arī tās iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000, tās ielas klātas apaļiem akmeņiem un dažās vietās savienotas dīvainām, neparastām kāpnēm. Liekas, ka šajā galvaspilsētā tūristu negaida, — nekur neviena tūristu informācijas biroja, pat ne ceļojumu agentūras, un tikai reta, reta viesnīca. Kādreiz Tegucigalpas tuvumā bijušas bagātas sudraba un zelta raktuves un pilsēta ziedējusi un plaukusi, bet tagad tā, liekas, palikusi savā attīstībā kaut kur pag. gadu simteņa vidū. Kaut gan kalnos, klimats šeit jau karstāks un retāk redz cilvēku apmetnes. Liekas, visa zeme pārtiek tikai no banānu kultivēšanas. Līdzenākās vietās nepārskatāmi tālu aizstiepjas banānu plantācijas.

NIKARAGUA

Pēc sevišķi grūtajiem ceļiem Hondurasā patīkama pārmaiņa ir brauciens pa asfaltēto šoseju uz Nikaraguas galvaspilsētu Managua. Gandrīz visa šīs visretāk apdzīvotās Vidusamerikas republikas dzīve, liekas koncentrēta Klusā okeana piekrastē, kur dzīvo lielais vairums no tās 1,5 milj. iedzīvotājiem. Nikaragua, kuras vārds cēlies no indiāņu virsaiša, kas kā pirmais apsveicis spāņu ceļotājus šajā zemē, ir lauksaimniecības zeme, kur lielās banānu plantācijas nomaina mazākas farmas; galvenokārt tur ražo kafijas pupiņas un cukurniedres, kā arī audzē gumijkokus un kukurūzu. Pretēji pārējām Latīņu Amerikas zemēm, kur biežāk apdzīvoti vēsākie, kalnainie apgabali, nikaraguieši apmetušies karstajā, bet līdzenajā piejūras apgabalā, kur augsne piemērotāka lauksaimniecībai. Nikaragua, kuras dzīve, kā parasti Vidusamerikā, centrējas ap plašu, četrstūrainu, cementētu laukumu pilsētas vidū, pretēji Tegucigalpai, liekas pavisam moderna. Izskaidrojums vienkāršs —pēc 1931. g. zemestrīces tā tikusi tikpat kā par jaunu uzcelta. Ar samērā modernajām ēkām interesanti kontrastē zirgu vilktie ormaņu pajūgi vai divriteņu vāģi. Auto šeit samērā liels retums. Vienīgais, kas patiesi ceļotāja interesi var saistīt Nikaraguā, ir Nikaraguas ezers, pašas galvaspilsētas tuvumā. No ezera otras malas kā kāda pussala ezerā pret debesīm slejas kūpošs vulkāns. Pieņem, ka Nikaraguas ezers kādreiz bijis jūras līcis un vulkāna izvirdums to atšķīris no okeana. Kā pierādījums tam ir zivju sugas, kuras mājo ezerā. Starp tām ir arī haizivis un zobenzivis.

Kā pēdējo savā autobraucienā apmeklēju Kosta Riku, lai, to sasniedzis, grieztu mašīnu atpakaļ un visas tās pašas ceļa grūtības, putekļus un karstumu izbaudītu par jaunu. Maldījies bija Krist. Kolumbs, nosaucot šo zemi par „bagāto krastu". Kaut arī šodien, tāpat kā Kolumba laikā, var redzēt indiāņus savos rebozos ar zeltītiem ornamentiem, nekad lieli zelta krājumi šajā zemē nav atrasti. Aktīva ir tikai viena mazāka zelta raktuve. Zemes ienākumus tāpat kā El Salvadorā dod kafija, kas šeit tāpat vislabāko ražu dod vulkānu lāvas augsnē. Klusā okeana piekrastes līdzenumā ir lielas banānu plantācijas. Galvaspilsēta San José ir viena no skaistākām Vidusamerikas pilsētām. Modernie vilcieni tās sejā pārsvarā par spāņu kolonizācijas laikmeta atliekām. Interesanta ir arī 16. g. s. dibinātā Kastaga, kura, līdzīgi Antiguai, ir tikusi sagrauta zemestrīcē, pie tam divas reizes. Labi saglabājušās ir senas baznīcas drupas pilsētas parkā.

VECTĒVA ZINTIS

Par dziesmu priekam

Ja kādreiz manai dvēselei rodas neatvairāma un neapklusināma vēlēšanās sacerēt dziesmu priekam, — tad es eju pie savas vismīļās, jo to jau zinu, ka trimdā mans liksmes koks kļuvis neauglīgs.

Tur, aiz trejām jūrām, kur Ķirēles krastā klaigā ķīvītes un grieze sasien vainagu līgotāju sapņiem — mana vismīļā iedod dvēselei vārdus dziesmu priekam. Un tā ir labi!

Par izejas bazi uz skaidrību un stabilitāti

Ja tev pašam nav skaidrs un noteikts skats uz pasauli tad nekādu skaidrību un noteiktību tu nevari gaidīt, ka tev dos citi resp. pasaule.

Ikviena individa pienākums ir vispirms izveidot un nostabilizēt pašam sevi un tikai pēc tam gaidīt un prasīt stabilitāti no citiem.

Bez šīs skaidrības, kuras izejas baze ir individs. — pasaulei nav nekādas izredzes izkļūt no chaosa, kurā tā nonākusi.

Par tīrību dabā un cilvēkos

Daba zina, kā likvidēt viņā sakrājušos sārņus: saule, lietus un vēji izšķīra debesis un nomazgā un nožāvē zemes vaigu. Daba vienu to izdara saviem spēkiem, ja vajadzīgs, aizdegdamās bargās dusmās, vai atkal — smaidīdama vismaigākiem smaidiem.

Cilvēks, kaut gan sevi ieskata par dabas augstāko radījumu, tīrības — kā iekšējās, tā ārējās — ziņā daudz ko varētu mācīties no dabas, lai nestaigātu apkārt aplipis visādiem sārņiem.

Daudzi cilvēki tomēr to nedara, taču laikam atrazdami par labāku sadzīvot ar sārņiem, nekā būt tīriem.

Par nebaidīšanos no vientulības

Nebaidies no vientulības, bet mēģini pieradināt sevi pie tās, jo, kaut arī tu vairītos, vientulība reiz tik un tā paņems tevi savos apkampienos. Ja dzīvē kādam tiešām izdotos izvairīties no vientulības apskāvieniem, tad beigās viņš tomēr neizbēgs no tās, tāpat kā neviens mirstīgais nav vēl izbēdzis no nāves.

Par novirzīšanos uz nepareiza ceļa

Dzīvo, centies un strādā tā, lai tu nepazaudētu ceļu pats uz sevi. Ja kas dzīvē novirzās uz nepareiza ceļa, vai aizmirst savus pienākumus un uzdevumus, — tam viņa dzīve beidzot var ievirzīties chaosā, no kura izkļūt ir tikpat kā neiespējami.

Gudri ļaudis saka, ka chaoss esot velna mazdēls, un jūs taču zināt, cik bīstami ir iesaistīties velna ģints sabiedrībā, vai kļūmes dēļ nokļūt paša velna apkampienos . . .

Par sapņu dārzu un puķu dārzu

Vai nav tā, ka mēs gan rūpīgi kopjam un cenšamies pasargāt no izbradāšanas zaļo mauriņu un puķu dārzu ap savām trimdas mājām, turpretim aizmirstam un bieži pat pametam novārtā savu sapņu dārzu? — Un vai nav arī tā, ka no mūsu puķu dārza nekad neizaugs tas stāds, kura mēs tik bieži ilgojamies?

Ja kāds domā, ka mēs bez tāda sapņu dārza varētu pavisam iztikt, tad tāds, iegrimis savā eksistences miegā, ir aizmirsis visvienkāršāko patiesību: patiesību par to, ka cilvēka pilnvērtīgai eksistencei absolūti nepieciešami abi šie dārzi — fiziskais un garīgais. Lai piesargāmies, ka, būdami vienpusīgi, atkal no jauna nekrītam kādas verdzības gadsimtā.

Edvarts Tūters.

LATVIEŠU STUDENTU DELEGĀCIJA PASAULES KONFERENCĒ

Jaunzēlandē notikušajā Starptautiskajā studentu kongresā (International Student Conference) starp visas pasaules brīvo nāciju, ieskaitot Afriku, studentu delegācijām atrodas arī latviešu studentu pārstāvji. Latviešu studentu centrālās padomes (LSCS) priekšsēdis Jānis Priedkalns norāda, ka par delegācijas vadītāju izraudzīts Ivars Birzulis no Sidnejas, Austrālijā un par otru delegātu LSCS valde apstiprinājusi A. Lagzdiņu no Jaunzēlandes. Konferences galvenais temats „Studenti un politika." Latviešu delegācijai dots norādījums konferences dalībniekiem izsmeļošos referātos apgaismot komūnistisko koloniālismu Austrumeiropā. Sevišķu nozīmi tas iegūst tāpēc, ka konferencē kā novērotāji piedalās arī komūnistiskā bloka pārstāvji.

Starptautiskā studentu organizācijas galvenais uzdevums un mērķis ir aizstāvēt akadēmisko brīvību un vajadzības gadījumos iesniegt protestus valstīm, kur šāda brīvība tiek apspiesta. Kā zināms, tad LSCS pārstāv ne tikai visus trimdas latviešu studentus brīvajā pasaulē, bet ieskata par savu pienākumu aizstāvēt arī apspiestās Latvijas studentu tiesības un akadēmisko brīvību, cieši sadarbojoties ar Starptautisko studentu organizāciju.

Konferenci atklāja 22. jūnijā Christ Church telpās Jaunzēlandē.

K-ts

MŪSU KOPDARBĪBA

VAIRĀK VĒRĪBAS KOOPERĀCIJAI

Spriežot pēc avīžu ziņām, arī šogad trīspadsmitajā ALAs kongresā ir runāts un lemts par tām pašām problēmām kā iepriekšējos gados. Raksturīgi, ka visos kongresos viens jautājums vienmēr ir debašu un pārrunu centrā, bet tomēr tas nav devis vēlamo atrisinājumu. Tas ir līdzekļu jautājums, jo bez līdzekļiem neviens nodoms vai pasākums nav īstenojams. Kā ALA, tā Nacionālais Fonds Zviedrijā vienmēr ir pastāvīgā līdzekļu trūkumā un sprauštos mērķus var īstenot tikai daļēji. Tanī pašā laikā mūsu vadošām organizācijām nav bijis pietiekošas ierosmes un mudinājumu — kas jādara, lai līdzekļus lielo, nacionālo mērķu īstenošanai sagādātu ne tikai ar ziedojumiem vien, bet arī caur kooperācijas atzīšanu un tās veicināšanu.

Kongresā, kas 1962. g. notika Milvokos, šo rindu autors ierosināja ņemt vērā to, ka mūsu dzīvē ir radies jauns faktors, jauns interešu un iespēju loks, kurā ar ALA idejisku atbalstu veidojami kopdarbības pasākumiem, lai tie bez privātsaimniecības labuma dotu meslus arī vispārības interesēm un sagādātu līdzekļus mūsu nacionālās kopības mērķiem. Šis jaunai faktors ir mūsu pašu darba augļi, mūsu pūliņu rezultāti, mūsu trimdas tautsaimniecība ar tās mērķiem un uzdevumiem, no kuriem pats svarīgākais visnotaļ ir kreditkooperācija un latviešu „bankas" visos trimdas pagastos un ciematos.

Arī šogad trimdas „parlamentā" par dažādiem jautājumiem ir debatēts un spriests, bet par pašu galveno — par mūsu saimniecisko bazi un tās stiprināšanu, par latviešu kooperācijas attīstību, par mūsu kapitāla un kredita koncentrēšanu pašu latviešu „bankās" kongresā nav pacēlusies neviena balss. Milvoku kongresa ierosinājumi un atzinumi, kurus toreiz novērtēja pozitīvi, ir palikuši bez ievērības.

ALAi būtu jāzin, ka 1) tagad latviešiem pietiek pašiem savu līdzekļu kredita vajadzību apmierināšanai, un 2) ka ASV ir iespējamas ap 20 latviešu „bankas" ar gada apgrozījumu 4 — 5 milj. dol., no kā peļņas tiesu tagad priecīgi iegūst cittautieši, kas apsaimnieko mūsu naudu un kredita iestādes visos centros. centros izveidota kreditkooperācija un plaša tautiešu līdzdalība tanī ASV latviešiem dotu dzīvības apdrošināšanu kopsummā par 8 — 10 milj. dolariem, pie kam „banku" biedriem par to nebūtu jāmaksā ne centa.

Kas jādara un ko var darīt ALA šinī lietā? Vispirms to, ka šīm idejām un realitātēm ir jādod publiska atzīšana, ieteikums un aicinājums. „Tautieši, organizējiet paši savas naudas un kredita iestādes visos centros. Noguldiet un aizņematies naudu tikai paši savā „bankā' un izmantojiet bezmaksas dzīvības apdrošināšanu". Šāds ALA's uzsaukums tautai būtu ļoti svarīgs un ierosinātu pašdarbību un rosmi arī tur, kur tās vēl nav.

Plaši izvērsts kreditsabiedrību tīkls ļoti ievērojami sekmētu tautiešu labklājības līmeni un līdz ar to arī sekmētu ALA's materiālo bazi. Tas stiprinātu arī mūsu nacionālās kopības ilgstošu pastāvēšanu svešumā.

Mag. oec. J. Platais

VAĻAS BRĪŽIEM

(A. P.) Kāda spiedīga vajadzība lika Vilim atvērt algas aploksni un izņemt no tās 1 dālderi. Aploksni atvēris, Vilis konstatēja, ka kasieris tajā ielicis liekus 10 dālderus, kāpēc steidzās par to naudas izsniedzēju informēt.

„Viss taču ir kārtībā, vai tad jūs neatceraties, ka dabūjāt algas paaugstinājumu?"

„Jocīgi gan, mana sieva man par to nekad nav bildusi ne vārda."

☆

Trīs nākamie tēvi pacietīgi kavējās uzgaidāmā telpā, kad pēkšņi parādījās žēlsirdīgā māsa, nesot rokās mazu, tikko dzimušu nēģerēnu.

„Vai tas jūsu bērns?" viņa griezās pie pirmā gaidītāja.

„Es taču esmu baltais, tas taču nevar būt mans!"

Līdzīgu atbildi māsa saņēma arī no otra gaidītāja. Vienīgi trešais, kas, priecīgo notikumu gaidot, bija izlasījis gāzītē, atbildēja: „Laikam jau tas būs manējais, jo mana sieva jau bieži vien mēdz piededzināt daudzas lietas."

☆

Kāds visai iereibis krogus brālis plkst. 6 no rīta piezvanīja viesnīcas telefona centrālei un jautāja, kādā gan stundā atver bāru.

„Plkst. 9 no rīta," — bija telefona jaunkundzes atbilde.

Pēc pusstundas mazliet skarbāk sekoja otrs zvans, bet atbilde vēl aizvien bija tā pati: plkst. 9-os.

Jau krietnā dūšā „brālis" plkst. 7 zvanīja trešoreiz.

„Trešoreiz jums atkārtoju, ka varēsit tikt bārā plkst. 9 no rīta!"

„Bet mī-mī-ļā kundzīt, nemaz nevēlos tajā tikt iekšā, — bet gan vēlos no bāra tikt ārā!" — nomurmināja bārā ieslēgtais viesis.

☆

Tiesnesis: „Tātad jūs apgalvojat, ka bijāt skaidrā?"

Apsūdzētais: „Kad es esmu piedzēries un to arī atskārstu, tad es zinu, ka esmu skaidrā prātā, bet kad es esmu piedzēries un domāju, ka esmu skaidrā, tad es zinu, ka tiešām esmu piedzēries."

☆

„Tēt, es vēlos precēties!" — paziņoja mazais, 7 gadus vecais Toms savam tēvam.

„Labi, labi, mīlulīt, ko tad tu tā īsteni gribi precēt?"

„Vecmāmiņu!"

„Ai dēls, tu taču nevari precēt manu māti!"

„Kāpēc gan ne, tēt, bet tu pats taču esi apprecējis manējo, vai ne?"

DAŽAS PIEZĪMES PAR MĪLESTĪBU

Amerikas kontinenta ziemeļu daļā plaukst materiālā kultūra. Tā ietekmē visu pārējo šīs zemes dzīvi, sevišķi ģimenes, kurām jārūpējas par turības pavairošanu un visu citu, kam sakars ar labklājību un dzīves ērtībām, dažreiz pat tikai par dolaru ieraušanu.

Arturs Voitkus savā romānā Tev nebūs šādu dzīves veidu personificē jaunieceļotājā Vilī Rudulī, kam viss ir atļauts, lai tikai tiktu pie dolariem. Viņš pat apzog mirstošu sievieti un dzīvo ar darba devēja sievu E. Grīnu, kas Vilim dod naudu, atļauj braukt savā automobilī uz iepirkto māju un to remontēt. Bet viņam patīk latviete Rūta Zintare, kura neesot gan skaista, bet strādīga un kārtīga. To Vilis novieto savā mājā un dēvē par sievu.

Rūta uz kuģa, kas Eiropas bēglus veda uz Kanadu, ievainoja kāju un pati nevarēja aiziet uz ambulanci. Viņu turp aiznesa Vilis un viņa draugs. Par to Rūta viņiem bija ļoti pateicīga. Tā kā Vilis uz kuģa bieži turējās viņas tuvumā un bija izpalīdzīgs, Rūta viņā iemīlējās. Vēlāk Vilis paņēma Rūtas nopelnīto naudu, pēc maizes darba nodarbināja viņu savā mājā, runāji un asi ar dzīvesbiedreni izrunājās un kā mirušās sievietes naudas zaglis bija vainīgs pie tā, ka Rūtu vairākās vietās atlaida no darba, jo viņa bija apzagtās sievietes kopēja. Bet Rūta nezināja, ka Vilis to ir apzadzis. Viņa zādzībā vainīgo atklāja tikai tad, kad Viļa kabatas grāmatiņā atrada attiecīgās naudas summas ierakstu šīs sievietes nāves dienā. Arī tad Vilis neatzinās un ļoti rupjiem vārdiem Rūtu noraja. Tad viņa no Viļa aizgāja, durvīs vēl atskatīdamās, kā viņš uz to reagēs. Bet Vilis uz Rūtu pat nepaskatījās. Diemžēl, romāna autors tā ir nobeidzis, ka kana diešiem, kas Rūtu turēja aizdomās, neatklājās viņas nevainība.

Īsais romāna fabulas atstāstījums iepazīstina lasītāju ar diviem dažādiem tipiem — Vili Ruduli un Rūtu Zintari. Abi viņi ir jaunieceļotāji Kanadā un darbojas vienādos dzīves apstākļos, bet vīrietim sieviete noderīga kā naudas devēja un pakalpīga iepirktās mājas kopēja; sieviete turpretim ir iemīlējusi vīrieti kā īstu dzīves draugu; viņas sirds pieder Vilim, ticībā, ka arī viņš ir ieslēdzis draudzeni savā sirdī. Bet viņa maldās. Kad tas atklājas, viņa aiziet no Viļa un aizbrauc uz citu pilsētu: „Man jātiek atpakaļ saulē. Te ir par daudz ēnas" (287. lpp.).

Romāna autors raksturo Vili kā kaislīgu naudas vīru un Rūtas izmantotāju. Viņš pats saka: „Ja man ir nauda, tad es esmu gudrs" (109. lpp.). Citu tieksmju autors viņam nepiedēvē. Viļa raksturojumā nav pat manāms prieks par uzticīgās sievietes tuvumu ikdienas gaitās, nemaz necenšoties saskatīt viņā mīlestību pret viņam pakalpīgo Rūtu. Viņa attieksmes pret darba devēja sievu, kā jau minēts, izskaidrojamas tikai ar tās labvēlīgu izturēšanos pret savu kalpu materiālā ziņā. Tātad Viļa attieksmēm pret Rūtu un E. Grīnu ir tikai viens pamats, ko Rūta šā raksturo: „Tev ir tikai viens dievs — nauda, un tam tu esi gatavs upurēt visu — savu veselību, savu labo slavu, savu godu, savus draugus un arī mani" (283. lpp.). Tādi tipi bija arī Eiropā, bet ļoti mazā skaitā un ne tik spilgtā veidā. Šāda tipa izveidošanās varēja notikt tikai zemē, kur dominē materiālās intereses.

Rūta ir pilnīgs pretstats Vilim. Par materiālajām lietām viņa maz interesējas. Pat zaudējot maizes darbu Viļa zādzības dēļ, viņa par to maz skumst, bet gan par to netaisnību, kas nodarīta godīgai sievietei. Ar mācītāja starpniecību un palīdzību Rūta iet pat meklēt taisnību, bet neko nepanāk. Dzīves drauga izvēli nenosaka arī viņas seksuālās tieksmes. Romānā nav ne mazākā norādījuma, ka viņai tādas būtu bijušas. Kad Vilis nejauši pieskaras Rūtas krūtīm, viņa lūdz neatļauties tādu netīru rīcību. Rūta sevi raksturo kā ļoti vientuļu cilvēku, kāda viņa ir bijusi arī iepriekšējā dzīvē. Viļa izpalīdzība uz kuģa un tuvums Rūtu ir valdzinājis un garīgām saitēm ir saistījis pie viņa: „Kādreiz es domāju, ka tu esi īsts vīrišķības paraugs, ka tu esi stiprs, gudrs, centīgs, izdarīgs. Es tevi mīlēju un apbrīnoju" (283. lpp.). Citiem vārdiem — Rūta Vilī ir mīlējusi personību kā vienotu fiziskā un garīgā skaistuma veidolu. „Bet tev nevajadzēja manis," turpina Rūta Viļa raksturojumu, „tev vajadzēja mana darba spēka, manas peļņas — un beidzot arī mana tīrā vārda, lai uz to novirzītu aizdomas par paša izdarīto zādzību" (283. lpp.). Un pat atstājot Vili, viņa, šķiet, bija sāpināta. Rūta ir tā mīlestības tipa pārstāve, kas Eiropā dominēja, un kura pamats ir ideāls.

Šai kontinentā pretēji idejiskai sevišķi izceļ erotisko mīlestību. Bet šo divu jēdzienu saistīšana ir nedabiska: baudkārē izpaužas egoisms; mantkārīgie cilvēki parasti ir egoisti. Bet mīlestībā izpaužas altruisms. Tam ir tāda nozīme, ka partneri cenšas tikai pakalpot viens otram, bet par sevi gandrīz nedomā, pie kam katrs no viņiem ir tajās domās, ka, nesekmējis otra labsajūtas attīstību, viņš nav tā cienīgs. Baudkāres pārņemts egoists turpretim par otru nerūpējas. Pēdējam var būt lielas nepatikšanas, pat dzīvība apdraudēta; otra partnera liktenis viņu neinteresē. Egoists un altruists nav kopdzīvei radīti

P. Dreimanis

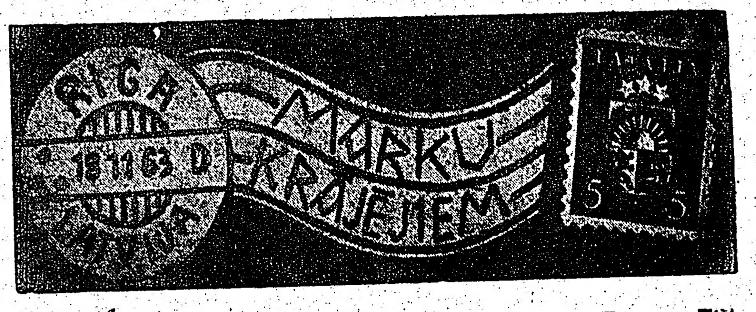

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont. Tālr. BA 1-7760.

AICINĀJUMS PIEDALĪTIES IZSTĀDĒ

(V) Latviešu filatelistu apvienība saņēmusi aicinājumu piedalīties gadskārtējā Illinojas valsts izstādes (State Fair) filatelijas skatē no 14. līdz 22. augustam Springfield'ā.

Ieloga lielums — 9 lapas, piedalīšanās maksa $ 2.50 neatkarīgi no ielogu skaita, bet ne vairāk kā 9 ielogi. Pieteikšanās termiņš līdz 20. jūlijam. Tuvākas ziņas un noteikumi pieprasāmi Mr. A. Faucon, Superintendent, Sate Fair Philatelic Exhibition, Springfield, Illinois, U. S. A.

Illinojas valsts dalībnieku atsevišķā klase iedalīta 13 apakšgrupās un katrā grupā piešķir 3 godalgas, bet ārpus Illinojas valsts Sav. Valstu dalībnieki iedalīti vienā klasē bez apakšgrupām ar 3 godalgām visā klasē. Pirmā godalga — $ 8.00, otrā godalga — $ 5.00, trešā — lente.

Jaunieši var piedalīties tikai no Illinojas valsts.

LATVIEŠU FILATELISTU ROSME ANGLIJĀ

(V) LFA pārstāvis Anglijā K. Bērziņš no Bradfordas piedalījies Jorkšīras filatelistu biedrību apvienības izstādē, kas šogad notika Bradfordā, vietējā angļu kluba izkārtojumā. Izstādes programmā sniegtas ziņas par Bradfordas filatelistu biedrības darbību, ka tā nodibināta 1894. gadā. Darbības paplašināšanas sanāksmē pirmais priekšlasījums bijis par Latviju un Igauniju. Sākot ar 1955./56. gadu sanāksmes notiek Latviešu klubā — Daugavas vanagu namā. Ar dalībnieku skaita pārsniegšanu pāri 100 un ar sanāksmēm plašajā Latviešu kluba pārbūvētajā zālē biedrība ieskatāma par spēcīgāko Anglijas ziemeļos ar vislabākām telpām sanāksmēm.

LIDPASTS IGAUNIJĀ 1920. GADA ZIEMĀ

(V) Amerikāņu lidpasta filatelistu biedrības mēnešrakstā The Airpost Journal 1964. g. jūnijā ievietojis pulkveža leitnanta R. Ahonius rakstu: „Lidpasts starp Tallinu Igaunijā un Helsinkiem Somijā, 1920. g. ziemā", kas pārņemts no žurnāla Eesti Filatelist 1963. g. augustā.

Autors norāda, ka 1920. g. ziema bijusi ļoti barga un Igaunijas piekrastes ūdensceļi aizsaluši ar biezu ledu. Dzelzceļš uz Latviju pēc Pirmā pasaules kara postījumiem nav vēl bijis savests kārībā. Lidpasta nogādi no Tallinas uz Helsinkiem un otrādi veikuši Igaunijas un Somijas kara lidotāji, izdarot 1920. g. februārī un martā 21 lidojumu turp un atpakaļ (11 igauņu un 10 somu lidojumu). Interesants ir norādījums, ka šie lidojumi noorganizēti pēc tam, kad mēģinājums uzsākt gaisa satiksmi starp Latviju un Dāniju neesot izdevies.

Tālāk autors noskaidro pirmās Igaunijas lidpasta markas izdošanas datumu un noteic to uz 11. vai 12. martu. Tā kā pēdējais lidojums 1920. g. veikts 15. martā, tad ar šo marku apmaksātas lidpasta aploksnes gaisa ceļā nogādātas tikai ar zīmogojumu Tallinā ar 11. līdz 15. marta datējumu un ar saņemšanas vietas Helsinku zīmogojumu 15. martā. Visas vēlāk sūtītās vēstules ar šo marku nogādātas pa ūdens ceļu un saņemšanas vietās zīmogojums ir ar trīs līdz četru dienu vēlāku datumu kā zīmogojumi Igaunijā.

WASAGA B...

2 UN 3 ISTABU ...
IZĪRĒJAM NED...
NU PASGATAV...
PELDE...
Pieteikumu...
J. BAJĀRS — ...
MOSELEY ST...

LOTUS PUĶU VEIKALS
AR KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAL...
līdz septembrim pārcelies
uz 858 Bathurst St., vienu bloku ...
no Bloor St.
TĀLRUNIS LĪDZSINĒJAIS — LE...
Gaidīsim klientus jaunajās pagaid...
telpās, bet rudenī atkal vecajā vie...
paplašinātā veikalā moderna jaun...
ARVID...
Pasūtinājumus iesvētībām lūdzam...
laikus.
LOTUS

VALUTE
Pulksteņi un rotas ar dimantie...
krāsainiem akmeņiem un dzintar...
Pulksteņu un rotu labošana.
Gravēšana.
Latviešu mākslinieku gleznas.
Veikals atvērts no plkst. 10.00 — 18.00, piektdienā...
Zeltkalis ANTONS KIVLENI...
964½ Bloor Str. W., Toronto 4, Ont. tālr. 53...
Pieprasiet jauno latvisko katalo...

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
pazīst jūsu apdrošināšanas vajadzības.
PL 9-0266.

ARTURS ZUT...
ADVOKATS
12 Richmond S...
Toronto 1.
Tel. EM ...
Suite ...
RO 6-8354 (...

A. LAG...
APKURES IER...
204 Oakwood...
LE 1-6383.

PĀRSŪTĀM...
uz
LATV...
US $ 10.- pret...
rublie...
Sūtīšanas izdev...
līdz ...
pārējām sum...
Sūtījumi apdr...
Saņemšana 14...
laik...
DV SAINIŠU...
123 Huro...
TORONTO ...
CANA...

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz kāzām lūdz pieteikt.
RO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

VENUS
PUĶU VE...
• Ziedi ...
vajadzībā...
• Latviešu keramika...
• Ādas izstrādājumi...
231 Roncesvalles Av...
LE 4-4645; LE 3-403...

TAUTIEŠI...
pirms nododat iespiešanai savu...
iespiedumdarbus citur, sazinie...
LATVIJA - AMERIKĀ - SPIE...
Mēs iespiežam
▪ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU...
▪ VIZITKARTES
▪ DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJAD...
▪ KONCERTU PROGRAMMAS
▪ SARĪKOJUMU BIĻETES
▪ PLAKĀTUS, DZIESMU LAPI...
▪ VĒSTUĻU VEIDLAPAS, AP...
▪ GRĀMATAS, ŽURNĀLUS...
Labs darbs. — Mērenas cenas...
PASŪTĪJUMUS LŪDZAM NODOT I...
123 Huron St., Toronto 2-B, ...
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

(kreisajā malā — blakus lapas nogriezta sleja)

…AVUS ĪPAŠUMUS!

…viška divstāvu 8 istabu …uves, 2 vannas istabas, … iebraucamais ceļš un …0,-, iemaksa $ 2.500,-.

…I UZ 3 GADIEM UZ …LĒ VISĀ PILSĒTĀ.

…BĪBA

…u „bankās" kongresā nav …ēlusies neviena balss. Milvo… kongresa ierosinājumi un at…mi, kuŗus toreiz novērtēja …tīvi, ir palikuši bez ievērī…

…LAi būtu jāzin, kā 1) tagad …iešiem pietiek pašiem savu …ekļu kredita vajadzību ap…rināšanai, un 2) ka ASV ir …ējamas ap 20 latviešu „ban…" ar gada apgrozījumu 4 — …ilj. dol., no kā peļņas tiesu …d priecīgi iegūst cittautieši, … apsaimnieko mūsu naudu …kredita iestādes visos centros. …tros izveidota kreditkooperā… … un plaša tautiešu līdzdalība … ASV latviešiem dotu dzīvi… apdrošināšanu kopsummā … $ — 10 milj. dolariem, pie …m „banku" biedriem par to …tu jāmaksā ne centa.

…Kas jādara un ko var darīt …A šinī lietā? Vispirms to, …šim idejām un realitātēm ir …od publiska atzīšana, ieteļ…ms un aicinājums. „Tautieši, …ganizējiet paši savas naudas …kredita iestādes visos centros. …eguldiet un aizņematies naudu … paši savā „bankā" un iz…antojiet bezmaksas dzīvības …drošināšanu". Šāds ALA's uz…kums tautai būtu ļoti svarīgs … ierosinātu pašdarbību un …smi arī tur, kur tās vēl nav. …Plaši izvērsts kreditsabiedrību …ks ļoti ievērojami sekmētu …utiešu labklājības līmeni un …dz ar to arī sekmētu ALA's …ateriālo bāzi. Tas stiprinātu …ri mūsu nacionālās kopības ilg…ošu pastāvēšanu svešumā.

Mag. oec. J. Platais

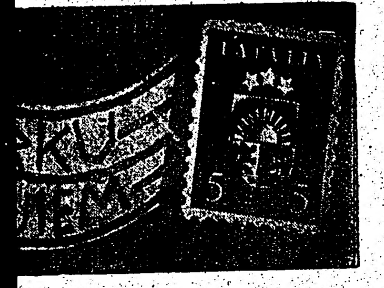

…donātos rakstus lūgums sūtīt …51 Olive Ave., Willowdale, Ont.

…eskatāma par spēcīgāko Angli…as ziemeļos ar vislabākām tel…am sanāksmēm.

…LIDPASTS IGAUNIJĀ 1920. GADA ZIEMĀ

(V) Amerikāņu lidpasta filate…istu biedrības mēnešrakstā The …Airpost Journal 1964. g. jūnijā …evietojis pukveža leitnanta R. …honius rakstu: „Lidpasts starp …Tallinu Igaunijā un Helsinkiem …Somijā, 1920. g. ziemā", kas pār…ņemts no žurnāla Eesti Filate…list 1963. g. augustā.

Autors norāda, ka 1920. g. zie…ma bijusi ļoti barga un Igauni…jas piekrastes ūdensceļi aizsalu…ši ar biezu ledu. Dzelzceļš uz …Latviju pēc Pirmā pasaules ka…ŗa postījumiem nav vēl bijis sa…ests kārtībā. Lidpasta nogādi no …Tallinas uz Helsinkiem un otrā…di veikuši Igaunijas un Somijas …ara lidotāji, izdarot 1920. g. …februārī un martā 21 lidoju…nu turp un atpakaļ (11 igau…ņu un 10 somu lidojumu). In…eresants ir norādījums, ka šie …lidojumi noorganizēti pēc tam, …kad mēģinājums uzsākt gaisa …satiksmi starp Latviju un Dā…niju neesot izdevies.

Tālāk autors noskaidro pir…mās Igaunijas lidpasta markas …izdošanas datumu un noteic to …uz 11. vai 12. martu. Tā kā pēdē…jais lidojums 1920. g. veikts 15. …martā, tad ar šo marku apmak…sātas lidpasta aploksnes gaisa …ceļā nogādātas tikai ar zīmogo…jumu Tallinā ar 11. līdz 15. mar…ta datējumu un ar saņemšanas …vietas Helsinku zīmogojumu 15. …martā. Visas vēlāk sūtītās vēs…tules ar šo marku nogādātas pa …zemes ceļu un saņemšanas vie…tās zīmogojumu ir ar trīs līdz …zīmogojumi Igaunijā.

WASAGA BEACH
— ROSEBUD COTTAGES

2 UN 3 ISTABU KABĪNES UN ATSEVIŠĶAS ISTABAS IZĪRĒJAM NEDĒĻU NOGALĒM UN NEDĒĻĀM. ĒDIENU PAŠGATAVOŠANA. LIELISKA ATPŪTAS VIETA: PELDĒŠANĀS - MAKŠĶERĒŠANA.

Pieteikumus telpu rezervācijai adresējiet — *J. BAJĀRS* — ROSEBUD COTTAGES, MOSELEY ST., WASAGA BEACH, R.R.1, ONT.

LOTUS PUĶU VEIKALS
AR KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SALONU
līdz septembrim pārcēlies uz 858 Bathurst St., vienu bloku ziemeļos no Bloor St.
TĀLRUNIS LĪDZŠINĒJAIS — LE 3-3884
Gaidīsim klientus jaunajās pagaidu telpās, bet rudenī atkal vecajā vietā, paplašinātā veikalā modernā jaunceltnē.
ARVIDS TIRUMS
Pasūtinājumus iesvētībām lūdzam nodot laikus.
LOTUS

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā. Iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto

H. Ross
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

VALURE
Pulksteņi un rotas ar dimantiem, pērlēm, krāsainiem akmeņiem un dzintariem.
Pulksteņu un rotu labošana.
Gravēšana.
Latviešu mākslinieku gleznas.
Veikals atvērts no plkst. 10.00 — 18.00, piektdienās līdz 20.00.
Zeltkalis ANTONS KIVLENIEKS
964½ Bloor Str. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837
Pieprasiet j a u n o latvisko rotu katalogu.

Ir **liela** starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
pazīst jūsu apdrošināšanas vajadzības.
PL 9-0266.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTARS
12 Richmond Street East, Toronto 1, Ontario.
Tel. EM 6-5946.
Suite 107
RO 6-8354 (mājās).

A. LAGUNS
APKURU IERĪKOTĀJS
204 Oakwood Ave.,
LE 1-6583, Toronto.

J. KREIĻA FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3869.
445 Pape Ave., Toronto.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron St., TORONTO 2-B, ONT. CANADA

„Sārtākās guziņā, pārējās tarbiņā." J. Līgera studija

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

Toronto Window MFG Co. Ltd.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai S P R O Ģ I S
darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
◉ IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ. ◉
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

KENNEDY TRAVEL BUREAU Ltd.
296 Queen St. West, Toronto, Tel. 362-3226 un
136 Yorkville Ave. (Bloor un Avenue Rd. tuvumā) tel. 921-3721
JŪS APKALPO ĀTRI UN RŪPĪGI
- Palētinātas lidmašīnu biļetes!
- Ar mūsu starpniecību jūs ceļojat lētāk kā jebkad — uz Vāciju un pārējām Eiropas valstīm!
- Sniedzam informāciju par grupu (ne mazāk kā 25 personas) ceļojumiem.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

SEPTIŅAS POLITISKĀS PRĀVAS AUSTRUMVĀCIJĀ

Erika von Hornstein: „Staatsfeinde", Kiepenheuer und Witsch izdevums, 317 l. p., cena —DM 14.80

Septiņi cilvēki, starp tiem viens students, viens žurnālists, viens prokurors, viens luterāņu mācītājs un kāda jauna meitene, ir autorei pastāstījuši par saviem piedzīvojumiem Austrumvācijas terrora žņaugos un ieslodzījuma vietās, kas viss izveidots „pēc plāna un grafikas", sekojot līdz pašiem sīkākiem Padomju Savienības paraugiem. Šo rindiņu autoru visvairāk pārsteidza, ka kādu pratināmo piespieduši parakstīt sekojošu deklarāciju: „Es apņemos par pārrunām, kuŗas man bija šodien... ar valsts drošības ierēdņi, absolūti klusēt, apzinoties, ka pretējā gadījumā draud sods u. t. t. (sk. 207. lp.) kas gandrīz pilnīgi līdzinās tai deklarācijai, kuŗu autoram lika parakstīt Stabu ielā Rīgā, kad viņu nakts laikā izsauca uz tā saucamo „proverku" (pārbaudi).... Tik verdzīgi austrumvācieši savā cilvēku spīdzināšanā seko Maskavas priekšrakstiem.

Arī apiešanās nopratināšanas laikā un vēlāk pēc ieslodzīšanas cietumos ir visai līdzīga tai procedūrai, ko ievēro padomju čekisti.

Autore ir aplēsusi, ka pēc Hitlera 3 .valsts sabrukuma ,Vācijas demokrātiskās republikas' izveidošanās Vācijas krievu okupācijas joslā pāri par 12.000 ir nokļuvuši „valsts ienaidnieku" lomā, tikuši sodīti ar nāvi vai ieslodzījumu cietumos līdz 25 gadiem. Sakarā ar apzinātu šo cilvēku badināšanu un antisanitāriem apstākļiem cietumos arī daudzi no tiem, kas nebija notiesāti uz nāvi, miruši no cietuma necilvēcīgā režīma radītām sekām. Salīdzinot ar visā plašā pasaulē izreklamētām nacionālsociālistu Gestapo mežonībām, Padomju Savienības čekistu mežonības ir nesalīdzināmi drausmīgākas, bet par tām līdz šim brīvajā pasaulē ir visai maz zināms. Tāpēc autores visai veikli uzrakstītie 7 „valsts ienaidnieku" dzīves stāsti pelna vislielāko ievērību. Arī latviešu lasītājus, kam bijusi lielā nelaime personiski iepazīties ar komūnistu paradīzes jaukumiem, šī grāmata varētu interesēt.

AKL

ŠEKSPĪRS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Šekspīrs kunga mežā nošāva stirnu, un, negribēdams tādēļ iet cietumā, 1578. gadā aizbēga uz Londonu. Līdz pat Londonas laikam Šekspīrs strādāja par skolotāju, mācīdams latīņu valodu. Kā skolotājs, viņš jau bija uzrakstījis kādu lugu pēc latīņu klasiķu parauga.

Šekspīrs Londonā sāka strādāt arī par zirgu puisi. Turpat Londonas tuvumā atradās teātŗa ēka, The Globe, kur Šekspīrs kļuva par aktieri. Aktieri, kas spēlēja šajā teātrī bija arī dzejnieki. Dzirdēdami par Šekspīra lugu, tie mudināja viņu tālākai literārai darbībai, jo paši teātrinieki centās sarakstīt lugas The Globe nākamajiem iestudējumiem.

Šekspīrs bija ar siltu, gaišu un cēlu sirdi. Viņš ātri iedraudzējās ar The Globe citiem aktieŗiem un paklausīja arī aicinājumam sarakstīt jaunas lugas. Ugunsgrēkā, kuŗā nodega The Globe teātŗa ēka, bojā gāja liela daļa Šekspīra darbu. Daudz sacerējumu tomēr saglabājās un tos 7 gadus pēc Šekspīra nāves publicēja viņa draugi — The Globe teātŗa aktieŗi. Šekspīra laika biedrs Bens Džonsons gan mēģināja apgalvot, ka Šekspīrs esot tikai pārtaisījis citu autoru darbus. Tas bija aplams apgalvojums, jo Džonsons nevarēja minēt neviena autora vārdu. Šekspīra darbi dzīvo vēl tagad. Viņa darbi ir tas, ko Viljams Šekspīrs nerakstītā testamentā atstājis audžu audzēm.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca — HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja — LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKULS

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

DAŽĀDI

Everlast Heating Co. — LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS — HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

GEORGE A. FALLIS, Q.C., B.A., LL.B.
BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS & DOUGLAS
Barristers and Solicitors
EM 3-4451 — 365 BAY STR.

Krāsu un baltmelnās filmas attīstīšana, palielinājumi, duplikāti un citi darbi ar izcilu kvalitāti, atlaide
BENJAMIN Film Laboratories
51 Duchess St. EM. 3-6496

VENUS PUĶU VEIKALS
- Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
- Latviešu keramika.
- Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

TAUTIEŠI,
pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar
LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI
Mēs iespiežam
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont. CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

MEKLĒ INTERESENTU
kas būtu ar mieru mācīties gāzes un eļļas apkuŗu ierīču iekārtošanu.
Lūdz zvanīt LE 16583, Toronto.

BLOOR - RUNNYMEDE rajonā
izīrējama klusā mājā MĒBELĒTA ISTABA
Vieniniekam / cei
uz vēlēšanos bez mēbelēm.
Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā.
RO 9-1291, Toronto.

IZĪRĒJAMAS
3 ISTABAS un SAULES ISTABA bez mēbelēm.
76 Constance St., Toronto.
Ro. 9.5936.

Bloor — Yonge rajonā
IZĪRĒJAMA MĒBELĒTA ISTABA.
Zvanīt 922.1315, Toronto.

Pape — Cosburn rajonā
IZĪRĒJAMS ATSEVIŠĶS DZĪVOKLIS vai istaba ar virtuvi.
Zvanīt HO 15148, Toronto.

Tautieši!
Ja jums kaut kas jāiegādājas vai arī vajadzīgs lietpratēju darbs, tad lasiet sludinājumus mūsu laikrakstā. Jūs noteikti atradīsit latviešu veikalu vai amatnieku, kas varēs jums pakalpot.

ALFRED STIKUTS REALTOR 481-0431
592 Mt. Pleasant Rd., Toronto 7.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
◉ Turpat dabūjami BILŽU LOGATI. ◉

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēŗu mājās.

JAUNĀS GAITAS

literātūrai veltītajā dubultnumurā (JG 45./46.) pārstāvēti vairāk nekā 40 redzamākie trimdas autori.

PASŪTINĀJUMA KUPONS

JAUNĀ GAITA Magazine, Box 20, Barton St. P. O., Hamilton, Ont., Canada

Lūdzu piesūtīt man:

☐ JG 45./46. numuru (Cena $ 2,50)

☐ Jauno Gaitu sākot ar .... numuru (6 num. abonements $ 6.50)

Vārds ....

Adrese ....

....

Jaunā Gaita, Mazputniņš un Mēs ir apgāda „Ceļinieks" izdevumi.

Vai uzpeldējusi jauna zivs?

Pieticīgais melno basu makšķernieks.

Pazīstamais pusprofesionālais makšķernieks J. Treijs man raksta, ka Ontario ezerā iepeldējusi jauna zivs. Tā kā mūsu filologi un zivologi nav vēl izšķīrušies par šī spuraiņa īsteno nosaukumu, tad jauno zivi daži dēvē par balto asari, bet citi par sudraba basu. Pēdējais apzīmējums pēc J. Treija domām ir aplams.

Nododu jūsu ieskatam J. Treija memorandu.

Baltais asaris šeit parādījies nesen. Laikam tieši pēc tam, kad Ontario ezerā tika izveidots kuģu ceļš. Šo zivi nepazīšanas dēļ dēvē par silver bass. Sudraba basu Kanadas ūdeņos nav daudz. Baltais asarēns līdzīgs sudraba basam. Aizgājušās trijās nedēļu nogalēs Marijas kanālī, Brighton līcī un Westlake ūdeņos izmakšķerēti daudz balto asaru, bet visi tos apzīmē par sudraba basu. Silver bass atšķirība ir neliela, it sevišķi abu šo zivju bērnības un pusaudžu dzīves posmā. Silver bass redzamākā atšķirība ir tā, kai šai zivij ir tumšāka strīpa virzienā no galvas uz astes spuru. Jaunienācējai white perch tādas nav.

Šogad man izdevās izvilt šo balto asari sešas mārciņas lielu. Department of Lands and Forests to atzīst par vienu no lielākiem Ontario ezerā.

Šo zivi var noķert jo lielākā vairumā mūsu tautieša K. Kārkliņa uzņēmumā Westlake Marine Co apkārtnes ūdeņos. Jaunā zivs ir garšīga un arī viegli dabūjama uz āķi. Par šīm lietām nebūtu ko runāt, ja kādreiz nevarētu nonākt nepatikšanās tikai tāpēc, ka zivi pēc formas mēs pazīstam, bet kā to sauc, nezinām. Jāpiezīmē, lai nebūtu jānokļūst sadursmē ar likumu, tad katram nepieciešami pieprasīt aprakstu burtnīcas ar zivju attēliem no Department of Lands and Forests,

Makšķerniekiem, kuŗi iecienījuši Bay of Quinte un Westlake ūdeņus, ieteicu rokas grāmatiņu Fishing in the Bay of Quinte. Tajā atrodami zivju attēli ar viņu pareiziem nosaukumiem. Jāpiezīmē, ka grāmatiņā atrodami apcerējumi un cita veida apraksti par zivīm, kuŗas šajos ūdeņos atrodamas. Tā kā tur minētās zivis ir sastopamas arī citos ūdeņos, tad šī rokas grāmata var lieti noderēt visur. Makšķernieki, kuŗi izvēlējušies savus atvaļinājumus pavadīt K. Kārkliņa Westlake Marine Co uzņēmumā, šo grāmatiņu var dabūt pie jaunā kūrorta direktora. Šī jaunā zivju pasuga, savā dzimtas sākumā ir veca, tāpat kā visas citas zivis, un nekādu jauninājumu pie viņas kā par zivi negribu pielikt. Par jauno zivi saucu to tikai tādēļ, ka tā nupat neilgi atpakaļ ieceļojusi šeit pieminētā Ontario ezerā, un šis pavasaris bija pirmais, kad tā tik lielā skaitā ir noķerta. Piemēram, mūsu tautietis R. Ziriņš noķēris pāris stundās 65, no kuŗām lielākā ir tuvu 4 mārciņām. Kāds cits sporta makšķernieks 2 stundās noķēris 145 gab. u. t. t. Man izmāca samierināties ar 15 zivīm, bet kā jau minēju, lielākā bija 6 mārciņas. Ēsmai visi lietoja slieku un maza formāta vizulīti (ar slieku un āķi). Vislabākais veids izrādījās ir „grunts" makšķere ar labu dižslieku. Ķeršanas laiks no plkst. 4 p. p. līdz 11 vakarā. Otrreiz sāciet plkst. 4 rītā līdz 10 rītā. Šajos laikos nepaiesiet garām arī zutim vai citām nakts zivīm. Norādu, ka šeit teiktais neietekmē arī citus laikus. Iespējams, ka zivis ķeŗas visas 24 stundas. Laiks un vieta, ēsma izvēle, āķu lielumi u. c. lai paliek katra makšķernieka paša izvēlē. Labas sekmes!"

Man gan jāpiezīmē, ka sudraba asaŗi Port Credit (ne Social Credit) ūdeņos māc. A. Lūsim un citiem tautiešiem labi ķērās jau 1955. gadā.

A. Pelēkais

NODIBINĀTS ROVFANTAS STARPTAUTISKAIS LITERĀRAIS KLUBS

Londonas latviešu draudzes lauku īpašumā notika pirmā Rovfantas starptautiskā literārā kluba darba sēde. Tanī ievēlēja pagaidu valdi, kuŗa darbosies līdz tam laikam, kamēr būs iespējams ar biedru sapulces lēmumu ievēlēt komiteju. Valdes pašreizējais stāvoklis ir šāds: priekšsēdis Zintis redaktors G. Zariņš, sekretārs M. Gilespi un Jaunās gaitas redaktrise M. Zariņa, kasieris, sabiedriskais darbinieks un Rovfantas kultūras lietu vadītājs J. Antonēvičs, publicitātes sakarniece S. Summere, mākslas jautājumu padomdevēji V. Smiss - Moirs un gleznotājs L. Mieriņš. Bibliotēkāra pienākumus uzņēmās Roberts Sotaks.

Rovfantas muižas komiteja atbalstot RSLK centienus, nodeva lietāšanā skaistu telpu kuŗas iekārtošana būs pirmais RSLK mērķis.

Klubs uzņēmis sakarus ar igauņu emigrantiem un jūlija mēnesī sarīkos literāru vakaru, veltītu igauņu literātūrai. Pirmā gleznu izstāde kluba telpās būs veltīta angļu gleznotājam M. Harisam. Domāts par L. Mieriņa un mūsu pārējo gleznotāju darbu izstādīšanu. Ierosināja kopā ar vietējo avīžu palīdzību vasaras nogalē rīkot pirmo bērnu literāro pēcpusdienu, kuŗā lasīs „jauno autoru" darbus kā angļu, tā latviešu. Kluba valdes sēdē ierosināja latviešu dzejas festivālu rīkošanu, bet šī sarīkojuma laiku vēl nenoteica.

Pēc kluba sēdes valdes priekšniekam un sekretāram bija pārrunas ar triju vietējo laikrakstu pārstāvjiem, kuŗi ne tikai solījās atbalstīt šo pasākumu, bet arī palīdzēt, iesaistot klubā par biedriem vietējos dzejniekus un rakstniekus.

RFLK cer, ka, piesaistot dažādu nāciju rakstniekus un literātūras mīļotājus, būs iespējams ar laiku atdzīvināt to garu, kuŗš kādreiz valdīja šajā muižā, kad tās īpašnieks bija ievērojamais Viktorijas laika literāts — Frederiks Lokers.

Vietējās preses pārstāvju klātbūtne apliecināja, ka arī angļi vēlas, lai Rovfantas muižā atdzīvotos tas pats kultūrālais gars kā kādreiz.

Pieņēma neoficiālu lēmumu, ka Klubā par biedriem uzņems visus, kuŗiem interesē dzīvā literātūra, jo tikai tādā ceļā literātūra varēs pārvarēt visas robežas.

M. Z.

VAŠINGTONA ARĪ ŠOGAD PĀRDOS KOMŪNISTIEM KVIEŠUS

Amerikāņi neslēpj, ka krievi arī šogad vēlas pirkt to labību, uzskatot to pat par izdevīgu darījumu. Krievi šajā sakarā norāda, ka pašiem gan šī gada raža soloties būt daudz labāka nekā pērn, bet kviešu iepirkumus ASV tomēr vēloties. Tie reizē ar amerikāņu kviešu pirkšanas piedāvājumu izteikuši arī prasību, lai tos nepiegādātu ar ASV kuģiem. Prezidents Džonsons šajā sakarā griezties pie kuģu iekrāvēju arodbiedrības, lai tā atsakās no savas prasības par labības pārvešanu amerikāņu kuģos. Arodbiedrības nostāja vēl nav zināma. Paredzams, ka šogad krievi arī saņems izdevīgākus maksāšanas noteikumus, jo valdība Vašingtonā labvēlību krieviem palielinājusi. Tā gan pieprasa garantijas, ka ASV kviešus krievi nedrīkst tālāk pārdot Kubai un komūnistu Ķīnai, bet tie to nemaz nevēlas darīt, jo Fidelam Kastro taču var piegādāt krietni sliktākos pašu krievu kviešus. Ka būtībā tas ir viens un tas pats, to Vašingtonā droši vien arī šogad uzņems ar klusēšanu, tikpat kā pērn neviens amerikānis nevarēs teikt, ka nekaunīgie fidelieši ēd amerikāņu maizi.

Kā pret ASV labības pārdošanu, tā vispār pret tirdzniecības paplašināšanu ar krieviem pēdējā laikā asu kritiku vērš nevien republikāņu politiķi, bet arī vairāki populāri demokratu senātori. Valdība Vašingtonā no šīm kritikām neļaujas ietekmēties. Tā ar politisku spiedienu pat cenšas, lai komūnistiskās valstis atbalsta arī Vācija.

MAKARIOSS NORAIDA AMERIKAŅU PIEDĀVĀJUMU

Mēģinājumā steidzināt Kipras problēmu risināšanas diplomātisko pusi Sav. Valstu valdība piedāvāja kādu ievērojamu amerikāņu diplomātu kā padomdevēju Apvienoto Nāciju pārstāvim Tuomiojam. Prezidents Makarioss piedāvājumu noraidīja, paskaidrojot, ka šāda padomdevēja izraudzīšana varētu izbīdīt Kipras problēmas ārpus Apvienoto Nāciju loka, izjaucot, piemēram, Ziemeļatlantijas organizāciju. No Vašingtonas saņemtās ziņas liecina, ka Sav. Valstu valdība Kipras padomdevēja lomai bija izraudzījusi kādreizējo ārlietu ministru Dīnu Ečesonu.

Mūsu mīļā māte, vecmāmiņa un vecvecmāmiņa

EMILIJA OZOLS, dzim. OPS

dzim. 1875. g. 24. jūlijā, mir. 1964. g. 27. jūnijā Hamiltonā, Kanadā.

Par viņu skumst: MEITA ar ĢIMENI KANADĀ,
DĒLS un MEITA ar ĢIMENĒM
un PIEDERĪGIE LATVIJĀ.

IESPIESTĀ VĀRDA ENTUZIASTS

IZDEVĒJS JĀNIS ABUČS — PIECDESMITGADNIEKS

Apgāda Ziemeļblāzmas īpašnieks Jānis Abučs 1. jūlijā pievienojas piecdesmitgadnieku saimei. Dzimis Ternejas pagastā kā kalēja dēls un audzis gaužām pieticīgos apstākļos, viņš jau kopš 15 gadu vecuma ir odis svina putekļus, lai kalpotu iespiestam vārdam. Jaunekļa gados sekoja darbs Armijas un pēc tam priekšzīmīgajā Valstspapīru spiestuvē Rīgā. Leģionāra gaitas Abuču noveda Vācijā, kur 1948. g. Lībekā viņš nodibināja Ziemeļblāzmas apgādu. Toreiz mūsu grāmatniecība un daudzo apgādu darbība Vācijā bija diezgan juceklīga, nereti saistīta ar visādām patvaļām, no kuŗām cieta autori. Šādos apstākļos Abučs vēlējās atjaunot latviešu grāmatniecības cildenākās tradicijas. Maz domādams par peļņu, viņš paturēja acīs trimdā turpināmās nacionālās kultūras vajadzības un rakstnieku intereses. Ar pārcelšanos uz Zviedriju sākās riskants posms, kuŗā apgāda darbība bija atjaunojama bez jebkādas drošākas bazes. Dažkārt vai caurām naktīm strādādams virsstundas un ģimenes vajadzības ierobežodams līdz šauram minimam, Abučs tomēr savam Ziemeļblāzmas apgādam iekaŗoja respektējamu vietu brīvo latviešu grāmatniecībā.

Nu jau ir labs skaits to rakstnieku, kas par savu darbu publicēšanu var pateikties Abuča nesavtīgajam ideālismam. Pats galvenais Ziemeļblāzmas katalogā neapšaubāmi ir Raiņa Rakstu trimdas izdevums, kas sācies jau 1952. g., vienu reizi saistījies vairāk ar nebūt nekā ar būt, bet tagad tomēr tuvojas nobeigumam. Interese par kultūras vērtībām trimdinieku masās ir samazinājusies. Tai pašā laikā pieaugusi konkurence. Abučam savus nodomus nācies krietni vien sašaurināt. Taču Ziemeļblāzmas apgāds joprojām pastāv, un nav paredzams, ka tā īpašnieks varētu atteikties no sava neparastā ideālisma. Diezgan viņam sakrājies rūgtuma, taču Abučs allaž ir ļoti atsaucīgs pret sabiedriskām interesēm un neskopojas ar savu izdevumu ziedojumiem gan skolām, gan organizācijām. Ja paša apgādam tas par grūtu, tad jubilārs kalpo mūsu brīvajai grāmatniecībai kā citu apgādu vai autoru izdevumu salicējs un iespiedējs, saņemdams par to dažkārt tikai simbolisku atlīdzību.

Mūsu izdevēju saimē tikai retais var līdzināties Jānim Abučam, kas ar tik šauru rocību paveicis tik daudz, kalpojis tik nesavtīgi.

J. Rdz.

KO ONTARIO PIEDĀVĀ TŪRISTIEM

Klāt ir sutīgais, karstais vasaras laiks. Laiks, kad ar nepatiku jūtam zem kājām piesmakušo, staipīgo asfaltu, kad maizes darbā tīri vai izžuvušais prāts raisīties raisās no visa vaļā un valdošā doma ir — kad ņemt atvaļinājumu, un kurp doties, kad brīvās „suņu dienas" būs klāt.

Protams, tālu. Laukos, mežos, pie ūdeņiem. Varbūt uziesim kādu ezeru bez vārda. Ontario provincē no vairāk kā 250.000 ezeriem, tikai 40.000 ir nosaukumi. Kas par kārdinājumu šai plašajā zemē kādu beznosaukuma ezeru „nokristīt" latviskā vārdā!

Ontario province ir 400.000 kvadrātjūdžu plašs, daudziem lieliem un mazākiem ezeriem, mežiem un birzīm rotāts zemes stūris. Tūristam šeit ir visdažādākās iespējas atpūsties un vienlaicīgi iepazīties ar Kanadas dabu. Gar Simcoe un Couchiching ezeriem, Wasaga Beach, Georgian Bay un Parry Sound apkārtnē ir dučiem atpūtas un tūristu apmešanās vietu. Dabas mīļotājus aicina bērzu birzis Muskokas ezera krastos un Haliburton augstienē. Pa „Zilo ūdeņu lielceļu" var doties arī tālāk uz ziemeļiem, gar Huron ezera krastiem, uz Bruce pussalu, tad ar kuģīti uz Manitoulin salu, vai arī uz austrumiem — uz Georgian Bay daudzajām peldvietām.

Arī Ontario provinces austrumos, Erie ezera piekrastē daudz vietu, kur tūristiem vērts pakavēties, minēsim kaut vai putnu aizsardzības apgabalu (Jack Miner's Bird Sanctuary) pie Kingsvilles, Nacionālo parku Point Pelee, vai arī Rondeau Provinces parku.

Saule, vējš un ūdens, zemes brīnišķais tuvums remdē pat slāpes pēc „kultūras". Tomēr derētu iegriezties arī mazajā, drusku senlaicīgajā Stratfordā Šekspīra 400. dzimšanas gadu atceroties, papriecājoties par jaunajiem apstādījumiem un melnajiem gulbjiem upītē.

Aiz Kingstonas, kur apmeklētājam tīkami vērot krāsu bagātību vecā Henrija Forta sardzes maiņu ceremonijās, Sv. Labrenča upe sazarojas ūdensceļu režģī, apskalodama Tūkstoš salu tūristu mītnes un vasarnīcas. No Kingstonas var arī doties uz Otavu, Šarlotes Whitton un Kanadas valdības mājvietu.

Ontario ziemeļrietumos atrodas pirmatnējais Quetico parks; civilizācijas neskarts 2000 kv. jūdžu apgabals ar ap 1000 ezeriņiem un upītēm. Austrumos no Quetico savus ūdeņus veļ ziemeļu „Niagara" — Kakabekas ūdenskritums. Tur ir vecās pilsētiņas Fort William un Port Arthur.

Jaunais Transkanadas lielceļš aizved uz Sault Ste. Marie, tur gandrīz saskaŗas lielie Superior un Huron ezeri. Ja nu no šīs vietas gribas vēl tālāk aizbēgt no darba vietām, nīgriem kollēgām un pilsētas ķibelēm, ieteicams doties tieši uz ziemeļiem, Chapleau mežos un kraujās. Kad tur mežu klusumā un vientulībā gars spēcinājies jaunai pretestībai dzīves likstām, tad caur Foleyet un Timminsu var sākt pamazām atgriezties civilizācijā.

Bet var arī tā: Cochranē iesēsties „Polārlāča ekspresī" — Ontario ziemeļu dzelzceļā — un caur 186 jūdžu neskartu territoriju aizbraukt uz James Bay, Moosonee, pie leduslāčiem un roņiem.

— Ne tikvien dabas krāšņums un dažādība valdzina, ir arī tūristi, kas atvaļinājumu vēlas izmantot vēsturisku vietu apskatei. Viena no tām ir Fort Ste. Marie, pirmā balto ieceļotāju apmešanās vieta Kvebekā. Forts celts 1639. g. Desmit gadu vēlāk, Iroquois indiāņiem kaŗojot ar huroņiem, to pameta.

Arī tādiem, kam patīk ceļot pa ūdeni, Ontario provincē ir plašas iespējas to darīt. No lielajiem ezeriem te ir veseli trīs — Ontario, Erie un Huron, provincē ziemeļos pieiet pie Ledus okeana un viscaur Ontario škērso upju, ezeriņu un kanāļu tīkls.

Ka Ontario arvien vairāk un vairāk ieskata par tūrisma zemi, rāda pat statistiskie dati: 1963. g. ienākumi no tūristu aprozības sniegušies ap 350 milj. dolaru, bet paši Ontario iedzīvotāji, savu provinci apceļojot, izdevuši tuvu pie 980 milj. dolaru.

—ns.

Niagara — Ontario tūristu Meka.

KANADAS BAZNĪCĀS

SAUCIENS NO GOLGATAS
Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

5. jūlijā plkst. 4 Bērnu nometnes atklāšanas dievkalpojums Sidrabenē.

12. jūlijā plkst. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto 200 Balmoral Avenue. Toronto 7; tel. 921-3327.

5. jūlijā, plkst. 10 no rīta dievkalpojums. Māc. A. Lūsis; Plkst. 2 pp. Saulainē svētbrīdis, nometni atklājot.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā. 361 Danforth Ave.

5. jūlijā plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

12. jūlijā plkst. 2 p. p. Iesvētīšanas dievkalpojums un dievgalds Sv. Barnaba b.

26. jūlijā plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē. 18 Victoria Ave. South.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3. St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

12. jūlijā, plkst. 1,30 p. p. Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas, māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Prebiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

5. jūlijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tērvetē.

11. jūlijā, plkst. 7 vak. Montreālā, Presbiterāņu baznīcā, Svētvakara dievkalpojums.

19. jūlijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums draudzes lauku īpašumā, Tērvētē.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

5. jūlijā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums..

12. jūlijā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

19. jūlijā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

26. jūlijā dievkalpojuma nebūs.

9. augustā, Varoņu piemiņas dienā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums Ezerkalnos.

16. augustā, plkst. 11.00 no rīta Kapu svētku dievkalpojums Mount Royal kapsētā.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

5. jūlijā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10,45 — 11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garumu 1350 — Ošavas raidītājā.